

Delårsrapport per 31 augusti 2020

Klimat- och stadsmiljönämnden

Innehållsförteckning

Ansvarsområde	3
Sammanfattning av nämndens resultat	3
Jämföra, analysera och förändra	4
Mål och resultat	4
Huddinges mål.....	4
Tolkning av målen.....	4
Bra att leva och bo.....	4
Fler i jobb	9
Ekosystem i balans	9
Systematisk kvalitetsutveckling.....	18
Attraktiv arbetsgivare.....	20
Sund ekonomi.....	24
Sund ekonomi - budgetåret.....	25
Plan för internkontroll.....	28
Sammanfattning av nämndens internkontrollarbete	28
Riskreducerande åtgärder	29
Åtgärder utifrån rekommendation från revision eller annan extern granskning.....	31
Systematiska kontroller	32
Verksamhetsstatistik.....	34
Källförteckning.....	34
Bra att leva och bo.....	34
Ekosystem i balans	34
Attraktiv arbetsgivare.....	35
Sund ekonomi.....	36

Ansvarsområde

Klimat- och stadsmiljönämnden ansvarar för att följa miljöutvecklingen över tid och ta fram underlag för styrande dokument inom miljöområdet samt samordna och följa upp nämndernas arbete för att uppfylla fastställda miljömål. Detta innebär att nämnden ansvarar för uppföljning av kommunens interna miljöledning såsom kommunens miljöledningssystem, styrning och uppföljning av miljömål, miljökvalitetsnormer och lokala vattenvårdande åtgärder. Nämnden ansvarar även för klimatanpassning, uppföljning av kommunala bolagens åtgärder inom nämndens verksamhetsområden och samverkan med dessa bolag. Nämnden följer utvecklingen inom kommunen i klimat- och miljöfrågor samt yttrar sig och medverkar i planering inom klimat- och miljöfrågor och inom andra frågor inom nämndens ansvarsområde.

Dessutom ansvarar nämnden för kommunens arbete inom avfallsförebyggande och renhållningsfrågor samt kommunens arbete för att reducera utsläppen av växthusgaser genom att minska energianvändningen och öka andelen förnybar energi.

Nämnden ansvarar för drift och underhåll av kommunens gator, vägar, broar, belysning, torg, parkeringar, parker, lekplatser, gång- och cykelvägar och övrig allmän platsmark med tillhörande tekniska anordningar.

Nämnden ansvarar även för myndighetsutövning genom trafikhandläggning, parkeringsövervakning och flyttning av fordon samt handläggning av ansökningar för schakttillstånd och trafikanordningsplaner samt gatuinspektion.

Vidare ansvarar nämnden för skötsel av naturreservaten i kommunen samt upplåtelse av kommunal mark med arrende eller annan nyttjanderätt inom de områden som förvaltas av nämnden. Nämnden har även i uppdrag att förvalta kommunens naturreservat och biotopskyddsområden samt övrig kommunägd natur- och parkmark och övriga områden som ingår i förvaltningsuppdraget. Uppdrag inom natur- och vattenvård enligt miljöprogrammet och övriga styrdokument ligger också inom nämndens ansvar. Vidare ansvarar nämnden för upplåtelse av arrendegårdar, mark, hyresobjekt samt jakt och fiskerättigheter inom kommunens markinnehav samt ansvarar för skyddsjakt och viltvård.

Nämnden ger även rådgivning i energi- och klimatfrågor. Olika projekt genomförs gemensamt med Haninge, Nynäshamn, Salem och Tyresö kommuner där Huddinge kommun har ett samordnande ansvar.

Sammanfattning av nämndens resultat

Arbetet med utvecklingsåtaganden, revisionsrekommendationer och riskreducerande åtgärder per den 31 augusti pågår och några avvikelser finns. Av nämndens nio utvecklingsåtaganden (inklusive överföringar från 2019) är ett åtagande klart och sju åtaganden löper på enligt plan och bedöms bli klara under året. Avvikelser har rapporterats för ett utvecklingsåtaganden som inte kommer att bli klart under året.

Arbetet med riskreducerande åtgärder i internkontrollplanen pågår. Av fem riskreducerande åtgärder är tre genomförda och två åtgärder bedöms troligtvis bli klara under året.

Flera av ovanstående avvikelser har samband med pågående förbättringsarbete inom stadsmiljöavdelningen vilket kommer pågå under hösten 2020. Därefter kan arbetet med att slutföra utvecklingsåtaganden och riskreducerande åtgärder genomföras.

Utifrån statusen för utvecklingsåtaganden samt arbetet med riskreducerande åtgärder gör förvaltningen bedömningen att arbetet i huvudsak kommer att kunna genomföras i planerad omfattning. Avvikelse har en reviderad tidplan och kommer att överföras till 2021 om de inte hinner slutföras under året.

Klimat- och stadsmiljönämnden har som en del av sitt ansvar för att följa upp kommunens interna miljöledning genomfört miljödialoger och fått ta del av samtliga nämnders genomförda och planerade arbete med miljö- och klimatfrågor. Under hösten kommer även bolagen att besöka klimat- och stadsmiljönämnden och berätta hur arbetet går kring att uppnå uppsatta mål inom området.

Klimat- och stadsmiljönämnden har efter årets första åtta månader ett överskott på 1 mnkr.

Nämndens prognos för helåret är ett underskott om 5 mnkr.

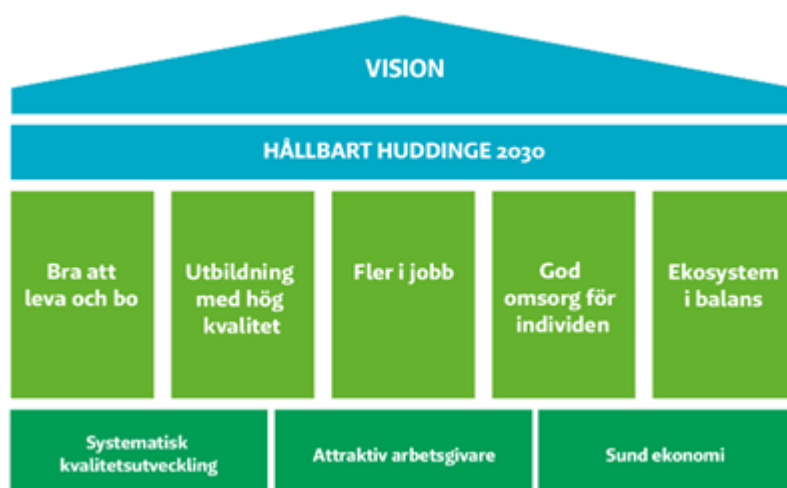
Jämföra, analysera och förändra

Ett prioriterat fokusområde i verksamhetsplanen 2020 och kommande år är att jämföra, analysera och förändra/förbättra (JAF). Syftet med JAF är att kommunen genom att jämföra sig med andra kommuner ska identifiera områden där Huddinge kan förändra och förbättra verksamheten. Genom arbetet med att analysera och jämföra verksamhetens ekonomi och kvalitet, internt och externt, identifieras möjligheter att använda resurser mer effektivt inom fastslagna ramar.

Förvaltningens arbete med att jämföra, analysera och förändra pågår och under året har JAF varit en stor del av stadsmiljöavdelningens arbete med konkurrensutsättning och upphandling av avdelningens verksamhetsområden: vinterväghållning, parkskötsel, parkeringsövervakning och fordonsflytt.

Mål och resultat

Huddinges mål

Tolkning av målen

Nämnden har systematiskt gått igenom alla kommunfullmäktiges mål, delmål och särskilda prioriteringar och prövat vilka som har relevans för nämndens verksamhet och därmed är ett ansvar för nämnden. I nämndens verksamhetsplan för 2020 finns en beskrivning över hur nämnden har tolkat och omhändertagit kommunfullmäktiges mål för nämndens område.

Bra att leva och bo

Nämndens uppdrag är omfattande och påverkar i betydande utsträckning invånares och besökarens upplevelse av att bo och leva i kommunen. Den ökade befolkningen innebär att fler anläggningar ska förvaltas men skapar även ett ökat tryck på skötseln av redan befintliga anläggningar och markområden. Nämnden har de senaste åren haft svårt att utföra uppdraget inom givna ekonomiska ramar för stadsmiljöavdelningens ansvarsområde. Under 2020 genomförs inom avdelningen ett omfattande förändrings- och förbättringsarbete. Särskilt prioriterat är att få ordning på styrning, ledning, ansvarstagande, mandat, kompetens och arbetsprocesser samt ekonomin.

Nämndmål: Ökat bostadsbyggande

Målet att bygga 20 000 bostäder till 2030 och 18 500 bostäder inom Spårväg syds influensområde är en mycket stor utmaning. När kommunen växer ska det ske på ett ansvarsfullt sätt; utgångspunkten är att kombinera en ekonomisk tillväxt med social hållbarhet och att miljön främjas och unika naturvärden bevaras.

Under 2020 har förvaltningen påbörjat ett antal dialoger i projektform med kommunstyrelsens förvaltning kring driftkrav i planeringen av nya bostadsområden, parker och övrig infrastruktur.

Förvaltningen bidrar även med miljöstrategisk och ekologisk kompetens.

Mått	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Trend	Etappmål, ranking & genomsnitt
Antal färdigställda bostäder, mätt i slutbesked	1 912	395	108		Etappmål 2020 Indikator
Antal färdigställda bostäder i småhus, mätt i slutbesked	317	176	108		Etappmål 2020 Indikator
Angivet antal för 2019 är per helår. Resultatet för delår 2, 2019 rapporterades inte vilket innebär att en jämförelse inte kan göras.					
Antal färdigställda bostäder i flerbostadshus, mätt i slutbesked	1 595	219	0		Etappmål 2020 Indikator

Nämndmål: Förbättrad infrastruktur

Goda kommunikationer och bra infrastruktur är avgörande för att Huddinge kommun ska kunna bygga ett hållbart samhälle med ett stort antal bostäder, arbetsplatser och samhällsservice. Kommunen ska upprätthålla och utveckla den egna infrastrukturen samt bevaka och medverka i planeringen i regionen och länet.

2020 års beläggningsarbete påbörjades senare än planerat på grund av att inventeringen av gatunätet först behövde kompletteras. Arbetet pågår och målsättningen är att det ska slutföras till årets slut.

Förutom beläggningsprogrammet har följande större infrastrukturprojekt genomförts eller kommer att genomföras under 2020:

- Regulatorbron, tätskiktsbyte, räckesarbeten, möblering, väderskydd, asfaltering av gång och cykelbanor (GC).
- Lilla Stuvstabron, utbyte av övergångskonstruktioner, ny beläggning, bättringsmålning av stålbalkar.
- Gamla belysningsarmaturer har bytts ut till LED-belysning (*light emitting diode*) på samtliga större vägar och leder i kommunen (1 000 st.)
- Gamla belysningsarmaturer längs GC-vägarna i Länna, Skogås och Trångsund har eller ska bytas ut till LED-belysning till årets slut (1 500 st.)
- LED-armaturer är bytta i Kungens kurva (25 st.)
- Utbyte av kablar och rostskadade stolpar i Skogås (50 st.)
- GC-tunneln vid Storängsleden har fått ny belysning
- GC-tunnlar i Vårby har fått ny belysning (5 st.)
- GC-tunnlar under Huddingevägen har fått ny belysning. (3 st.)

Mått	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Trend	Etappmål, ranking & genomsnitt
Invånarnas nöjdhet med hur snöröjning och halkbekämpning sköts i kommunen		51 %			Ranking 2019 28/ 102
Sveriges kommuner och regioners (SKR) invånarundersökning Kritik på teknik görs vart tredje år och nästa gång är 2022. 2019 års resultat visar att i Huddinge kommun är 51 % av invånarna positiva till hur snöröjning och halkbekämpning sköts i kommunen, vilket är i nivå med resultatet för riket. Detta är ett nytt mått från 2019.					
Invånarnas nöjdhet med standarden på gång- och cykelvägar i kommunen		51 %			
Resultatet är från SKR:s invånarundersökning Kritik på teknik som görs vart tredje år och nästa gång är 2022. Detta är ett nytt mått från 2019.					

Nämndmål: Fler är nöjda med natur-, kultur- och fritidsutbudet

Naturmenyn uppdateras löpande med nya aktiviteter för den naturintresserade. Inom årets satsning på föreläsningar och guidade turer för att visa upp Huddinges fladdermusbestånd planerades tre föredrag under våren. Under rådande pandemi gjordes dessa föredrag om till digitala filmföredrag i samarbete med kommunikationsavdelningen vid kommunstyrelsens förvaltning. Fem guidningar i Huddinges naturreservat på temat fladdermöss, *Bat tour 2020*, genomfördes under augusti. I satsningen på att marknadsföra enskilda naturreservat och för att lyfta fram kvaliteter och upplevelser har sju öppna guidningar genomförts. Några av platserna som besökts är Korpbergets biotopskyddsområde, Lissadalens naturreservat och Paradisets naturreservat.

Skötsel och underhåll av stadsmiljöer har varit särskilt prioriterat under 2020 i form av ökade insatser kopplade till renhållning, grönyteskötsel, skötsel av kommunens badplatser, trädvård, slyröjning, blomsterplanteringar med mera.

Mått	Utfall & trend	Etappmål, ranking & genomsnitt	Kön		Område		Omotiverade skillnader?
Nöjdhet med skötsel och anläggningar i naturområden	Utfall 2018 68% Utfall 2016 63% Utfall 2014 60% Trend för totalresultat → Oförändrad	Etappmål 2020 68	Kvinnor 2018 68% Kvinnor 2016 63% Kvinnor 2014 60%	Män 2018 68% Män 2016 62% Män 2014 60%	Lägsta 2018 64% Högsta 2018 72 %		Nej
Resultatet mäts vartannat år i Naturvårdsenkäten. Nästa resultat rapporteras 2020 och kommer att rapporteras i verksamhetsberättelsen. Besöksfrekvensen i Huddinge kommuns naturområden har ökat jämfört med 2018.							

Mått	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Trend	Etappmål, ranking & genomsnitt
Besöksstatistik enligt mätstation vid huvudentré i Paradisets naturreservat (passager/1000 invånare)	362	252	417*	Trend för totalresultat → Positiv	Etappmål 2020 370
*/ Under perioden januari - augusti gjordes 417 passager per tusen invånare vid huvudentrén till Paradisets naturreservat. Antalet besökare har ökat kraftigt och 2020 års mål på 370 passager per tusen invånare har redan nu nåtts med råge. Under juli månad har räknaren slitits ner och passager under den perioden har därför inte registrerats. Det verkliga antalet besökare är således ännu fler än 417 per tusen invånare.					
Årets friluftskommun (rank i länet)	1	1	1	Trend för totalresultat → Oförändrad	Etappmål 2020 1
Årets friluftskommun utsågs i april och Huddinge kommun blev återigen utsedd till bästa friluftskommun i länet.					

Nämndmål: Ökad trivsel och trygghet i Huddinges områden

Klimat- och stadsmiljönämnden bevakar genom kommunens naturvårdsvakter att reglerna i naturreservaten följs för allas trygghet och säkerhet. Ronderingarna i reservaten görs veckovis och i naturvårdsvakternas uppdrag ligger även att hålla rent och snyggt vid parkeringarna, längs lederna och vid rastplatserna. 22 entréer till olika naturreservat har berikats med cykelställ i syfte att öka tillgängligheten till reservaten med annat än bil. Huddingeleden har markerats mellan pendeltågstation Trångsund och Stuvsta till Drevvikens naturreservat respektive Gömmarens naturreservat.

Skötsel och underhåll av stadsmiljöer har varit särskilt prioriterat under 2020 i form av ökade insatser kopplade till renhållning, bortforsling av dumpade sopor, grönyteskötsel, skötsel av kommunens badplatser, trädvård, slyröjning, blomsterplanteringar m.m.

Under 2020 har förvaltningen aktivt deltagit i operativa samverkansgruppens (OSG)¹ arbete. Det har resulterat bland annat i ny belysning i nio GC-tunnlar.

Mått	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Trend	Etappmål, ranking & genomsnitt
Andel anmält klotter via felanmälan som tvättas bort från förvaltningens byggnader, egendom och naturmark inom 48 timmar på vardagar*	38 %		43 %	Positiv	Etappmål 2020 70 %
Etappmålet för 2020 sätts på samma nivå som för 2019. Målnivån är satt utifrån att ogynnsamt väder kan omöjliggöra att klottersaneringen utförs, tex vid minusgrader då det finns risk för frysskador. Resultatet för 2020 presenteras i verksamhetsberättelsen. * Beställning av klottersanering görs endast under kontorstid då servicecenter är bemannat och hanterar inkomna felanmälningar.					
Andel anmält rasistiskt och kränkande klotter via felanmälan som tvättas bort från förvaltningens byggnader, egendom och naturmark inom 24 timmar på vardagar*	50 %		86 %		Etappmål 2020 90 %
Målnivån är satt utifrån att ogynnsamt väder kan omöjliggöra att klottersaneringen utförs, tex vid minusgrader då det finns risk för frysskador. Resultatet för 2020 presenteras i verksamhetsberättelsen. * Beställning av klottersanering görs endast under kontorstid då servicecenter är bemannat och hanterar inkomna felanmälningar.					

Mått	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Trend	Etappmål, ranking & genomsnitt
Invånarnas nöjdhet angående parkskötsel i kommunen		61 %			Ranking 2019 31/ 102
Detta är ett nytt mått från 2019 då kommunen deltog i SKR:s undersökning Kritik på teknik för första gången. Undersökningen genomförs vart tredje år, nästa gång 2022. I Huddinge kommun är 61 % av invånarna nöjda med skötseln av parkerna i kommunen, vilket ligger i linje med resultatet i Sverige som helhet. Det är endast ett fåtal kommuninvånare som är missnöjda med hur parkerna sköts. Över 20 % har inte haft en åsikt i frågan, vilket kan bero på att de inte brukar vistas i kommunens parker. Kommunen ligger på plats 31 av 102 deltagande kommuner.					

¹ OSG är grupp för samverkan mellan Huddinge kommun, Lokalpolisområde Huddinge och Södertörns Brandförsvarsförbund som träffas varje vecka för att följa upp den aktuella lägesbilden i de olika kommundelarna.

Utvecklingsåtagande (överfört från 2019): Samordna driften av utemiljöer mellan kommunen, Hüge Bostäder AB och Huddinge samhällsfastigheter AB

Bakgrund:

I Mål och budget och i ägardirektiven för Hüge Bostäder AB och Huddinge samhällsfastigheter AB har kommunens förtroendevalda gett direktiv (särskilt prioriterat) om att samordna driften av kommunens utemiljöer. I mål och budget står följande: "I dagsläget sköts drift och underhåll av utemiljöer av kommunen, Hüge Bostäder AB och Huddinge Samhällsfastigheter AB. Genom att samordna driften kan verksamheten effektiviseras och resurserna användas till att utveckla kommunens utemiljöer". Under hösten 2019 görs en utredning med förslag på åtgärder samt vilka effekter dessa kommer att ge med avseende på ekonomi och verksamhet.

Utvecklingsåtagande

De tre organisationerna ska utreda möjligheter att skapa gemensamma lösningar inom områdena, lokaler, upphandling och samordning kring drift av olika angränsande skötselzoner. Gemensamma lösningar inom dessa områden avser att såväl effektivisera som utveckla driften av kommunens utemiljöer.

Under 2020 kan beslutade åtgärder som inte redan genomförts genomföras.

Status

✓ Klart

Kommentar

Utredningen har genomförts i projektform och det har resulterat i en slutrapport (diarienummer KS-2019/2750.919).

Projektet har kartlagt områden där mer samverkan behövs för ökad effektivitet men även redogjort för befintlig samverkan som har potential att utvecklas.

Projektet har inte kunnat sätta ekonomiska parametrar för besparingar, det kvarstår att göra. Deltagarna i projektgrupp- och styrgrupp är av uppfattningen att redan pågående samverkan har en positiv påverkan på ekonomin i koncernen och att ytterligare samverkan kommer att öka den ekonomiska effektiviteten, utan att behöva ge avkall på kvaliteten.

Resultatet av projektet visar vilken samverkan som bör prioriteras och vilka samarbetsformer som fortsatt bör utvecklas och dessa områden är:

- Drift och underhållsperspektivet i samhällsbyggnadsprocessen
- Gemensamma upphandlingar
- Samlokalisering av driftpersonal och maskinparker
- Drift av idrottsanläggningar

Nämndmål: Ökad delaktighet

Genom kommunens modell för medborgarinflytande, Huddingeförslag, finns möjlighet för invånare att tycka till och lämna förslag på förändringar. Flera av de förslag som kommit in under året har berört nämndens verksamhetsområde. Klimat- och stadsmiljönämnden arbetar även för att nämnden ska ha ett högt förtroende hos invånarna och att beslut som fattas är rättssäkra.

Invånare kan via kommunens webbsida anmäla fel på gator och vägar, parker och andra allmänna områden som i många fall sköts av stadsmiljöavdelningen. Ett nytt system för felanmälan kommer att upphandlas under senhösten 2020 och implementeras under våren 2021.

Förvaltningen har ett uppdrag att utreda möjligheter till sponsring i parker tillsammans med kommunstyrelsens förvaltning. Uppdraget har ännu inte genomförts på grund av det förändringsarbete som har genomförts inom stadsmiljöavdelningen under 2020 men en omvärldsanalys har gjorts och framförallt en modell från Lerums Kommun verkar extra intressant (<http://vaxtrumilerum.se/>). Förvaltningen planerar att genomföra en liknande insats men till en början i mindre skala. Parkenheten har en pågående dialog med Huddinge-Botkyrka Trädgårdssällskap kring ett planerat upplägg där kommunen genom att tillsammans med föreningen identifiera en allmän plats inom kommunen som behöver fräschas upp. Kommunen kan sedan bistå med riktlinjer, tyngre maskiner, visst material, efterföljande drift och där föreningen sedan tillsammans med frivilliga åtar sig att utföra arbetet med upprustningen, exempelvis plantering av en planteringsyta. En viktig del i denna modell är att föreningen skulle söka sponsring för exempelvis växtmaterial. Föreningen har redan idag ett upparbetat nätverk.

Nämndmål: Ökad jämlikhet

Nämnden redovisar könsuppdelad verksamhetsstatistik och statistik per område där det är möjligt och relevant, bland annat gällande privatpersoners upplevelse av service och driften av utemiljöerna. Förvaltningen arbetar även med att tillgänglighetsanpassa och bibehålla en god tillgänglighet till den fysiska miljön, t.ex. på kommunens naturleder.

Förvaltningen har inlett ett samarbete med kommunens utvecklingsledare för jämlikhet för att se över vad miljö- och bygglovsförvaltningen kan göra för ökad jämlikhet samt i vilka verksamheter och på vilket sätt förvaltningen behöver implementera barnkonventionen. Redan nu är GC-vägar och bussgator högt prioriterade vid vinterväghållning.

Nämndmål: Ökad nöjdhet med bemötandet vid kontakt med kommunen

Ett gott bemötande är grunden till att öka nöjdheten med kontakten med kommunen. Allmänhet som kopplas till förvaltningens medarbetare via servicecenter eller som ställer frågor via e-post eller vid spontana möten mellan förvaltningens medarbetare och medborgare blir bemötta med respekt och får svar på sina frågor. Vid de tillfällen medarbetarna inte kan svara på specifika frågor hänvisas medborgarna till rätt förvaltning eller instans.

Nya rutiner och ett nytt system för felanmälan håller på att upphandlas. Det nya systemet ska ha hög grad av användarvänlighet för invånare, servicecenter och de medarbetare som ska åtgärda felen. Förberedelsearbetet inför att upphandla ett nytt system för felanmälan har genomförts och är klart för att påbörja upphandlingen i samarbete med upphandlingssektionen vid kommunstyrelsens förvaltning. Detta genomförs som ett utvecklingsåtagande som beskrivs under målet Systematisk kvalitetsutveckling.

Förvaltningen arbetar aktivt med proaktiv kommunikation via kommunens hemsida kring åtgärder i stadsmiljöer och fortsätter att utveckla samarbetet med servicecenter i frågor kring hanteringen av proaktiv information och hantering av medborgarnas synpunkter och felanmälan. Samarbetet har utvecklats väl under 2020.

Fler i jobb

Nämnden har arbetat aktivt med handlingsplanen för förbättrat företagsklimat och tar emot praktikanter inom nämndens verksamhetsområde.

Under sommaren har 30 feriepraktikanter gjort ett fint arbete med att hålla kommunens parker rena och välskötta.

Nämndmål: Fler och växande företag

Kommunens arbete för ett förbättrat företagsklimat, vilket utgör en särskild prioritering, har sin utgångspunkt i näringslivsstrategins prioriteringar. Förvaltningen deltar aktivt i den kommunövergripande näringslivsgruppens arbete och arbetar utifrån den framtagna handlingsplanen för förvaltningen.

Stadsmiljöavdelningen har under året bedrivit ett omfattande arbete med att konkurrensutsätta den egna verksamheten med målsättningen att anlita externa aktörer i en större omfattning än tidigare. En förutsättning är att stadsmiljöavdelningen säkerställer kvalitativa och ekonomisk fördelaktiga upphandlingar/avtal.

Prioriterad parkeringsbevakning i Länna industriområde har bidragit till förbättrad parkeringssituation och trafiksäkerhet i området. I Kungen kurvas företagsområde har förvaltningen deltagit i *Städdagen* och bidragit med förbrukningsmaterial, skyddskläder och omhändertagandet av insamlat avfall.

Under 2020 genomför förvaltningen utökade insatser inom renhållning och grönyteskötsel i områdena Länna och Kungens kurva.

Ekosystem i balans

Huddinge kommun står inför en kraftig expansion och bland annat kommer en stor mängd bostäder och arbetsplatser att byggas. Det är en stor utmaning att samhällsbyggandet sker på ett hållbart sätt och att hänsyn tas till ekosystemens ramar. Likaså är det mycket viktigt att arbeta för att påverka människors beteenden i rätt riktning, till exempel för att minimera klimatpåverkan.

Klimat- och stadsmiljönämnden ansvarar för kommunens strategiska miljöarbete som ska utgå från kommunens miljöprogram. Samtliga nämnder behöver ha en struktur för prioritering och ansvar utifrån miljöprogrammets olika målområden. Klimat- och stadsmiljönämnden följer miljöutvecklingen över tid och tar fram underlag för styrande dokument och samordna och följa upp nämndernas arbete för att uppfylla fastställda miljömål.

Nämndmål: Minska klimatpåverkan och luftföroreningar

Arbetet med de strategiska miljöfrågorna har under årets första månader fokuserats på att rapportera in mått och nyckeltal till uppföljningssystem. Under våren och sommaren har det miljöstrategiska arbetet fokuserat på att starta upp arbetet med revideringen av miljöprogrammet samt framtagandet av den webbaserade miljöutbildningen för kommunens anställda. Uppdraget att synliggöra kommunens miljöarbete för invånarna planeras, men under våren har

en mängd evenemang ställts in till följd av corona-pandemin, vilket försvårar arbetet. Bland annat ställdes evenemangen kring Earth hour in och energi- och klimatrådgivningens besök har också ställts in. Energi- och klimatrådgivningens utåtriktade projekt och aktiviteter har i den mån det gått planerats om för att möta rådande situation. Nätverk och planerade möten för att starta projekt har inte kunnat hållas i den utsträckning som hade varit önskvärt för att hålla takten i arbetet.

Klimat- och stadsmiljönämnden har som en del av sitt ansvar för att följa upp kommunens interna miljöledning genomfört miljödialoger och fått ta del av samtliga nämnders genomförda och planerade arbete med miljö- och klimatfrågor. Under hösten kommer även bolagen att besöka klimat- och stadsmiljönämnden och berätta hur arbetet går kring att uppnå uppsatta mål inom området.

För att skapa positiva beteendeförändringar hos barn och unga utreds flera möjligheter till utbildningar och insatser. Bland annat har en ansökan om bidrag till en lokal naturvårdssatsning (LONA) lämnats in. Ansökan, som har beviljats av Länsstyrelsen, avser ett utbildningsprojekt för kommunens femteklassare om vikten av pollinerande insekter. Projektet planeras att genomföras under våren 2021.

Luftkvaliteten i Huddinge ligger generellt sett under gränsen för miljökvalitetsmålet 15 ug/m³, sett till årsmedelvärdet av partiklar som är mindre än 10 mikrometer (PM₁₀). Halterna av PM₁₀ är högst längs E4:an och längs Nynäsvägen. Även längs Huddingevägen fram till Flemingsberg och delar av Glömstavägen har halter av PM₁₀ som ligger något över gränsen för miljökvalitetsmålet.

Utbildningsinsatser för skolor och förskolor för att nå målen i kommunens miljöprogram planeras, och flera olika alternativ håller på att utvärderas. Även detta arbete får nu stå tillbaka något med hänsyn till covid-19.

Arbetet med att byta ut fordon som drivs av fossila bränslen fortsätter med ambitionen att nå målet med en fossilt oberoende fordonsflotta 2025. Utbytet sker i takt med att leasingavtal för befintliga bilar löper ut eller kan sägas upp utan alltför stora ekonomiska konsekvenser.

Förvaltningen har i de upphandlingar av fordonsflytt, parkeringsövervakning och parkskötsel som genomförs under hösten 2020 ställt miljökrav som bland annat anger att leverantören under kontraktperioden ska uppnå målet om att 100% miljöbilar används för uppdragen i Huddinge kommun.

Särskilt prioriterat

Minskad energianvändning

Arbetet med att minska kommunens energianvändning har startat genom ett samarbete med Huddinge Samhällsfastigheter AB. Förvaltningen har dragit slutsatsen att en särskild handlingsplan för energi- och klimat bör tas fram.

På grund av resursbrist har arbetet med att se över energibesparande åtgärder i nämndens utarrenderade byggnader fördröjts. Tre stall har granskats och rapporter med förslag på åtgärder har tagits fram.

Som framgår under nämndmålet Förbättrad infrastruktur har förvaltningen arbetat med att byta ut gamla belysningsarmaturer till LED-belysning på samtliga större vägar/leder i kommunen samt längst GC-vägarna i Länna, Skogås och Trångsund.

Cirkulär ekonomi

Uppdraget att stärka den cirkulära ekonomin har inletts genom omvärldsbevakning och fortbildningsinsatser, bland annat har tjänstepersoner som ansvarar för frågan deltagit i ett seminarium om drivkrafter för hållbar konsumtion.

Digitalisering och automatisering ger möjlighet att minska både kostnader och miljöbelastning

Arbetet med digitalisering och automatisering genomförs som en del i basuppdraget genom att till exempel använda digitala hjälpmedel, minska pappersförbrukning och resande till möten genom användning av Skype.

Mått	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Trend	Etappmål, ranking & genomsnitt
Utsläpp av växthusgaser per invånare (Totalt ton CO ₂ /inv)	1,8	1,7			
Huddinges ambitioner i miljöprogrammet är att växthusgasutsläppen ska minska till 1,0 ton/invånare senast 2030 och senast 2045 ska nettoutsläppen vara 0 ton/invånare. Utfallet har minskat något men takten behöver öka för att målet ska nås.					

Mått	Utfall 2013	Utfall 2015	Utfall 2018	Trend	Etappmål, ranking & genomsnitt
Kommunens utsläpp av CO2 från arbetsresor (till och från jobbet) (ton/årsarbetare)	0,51	0,57	0,58		Etappmål 2021 Minska
Detta mått mäts nästa gång 2021. Enligt Huddinge kommuns miljöprogram ska koldioxidfotavtrycket i Huddinge minska till 4,0 ton/invånare senast 2030 och 1,0 ton/invånare senast 2045. För kommunens medarbetare innebär det att koldioxidutsläppen från arbetspendlingsresor ska minska till år 2021 i jämförelse med startåret 2017.					

Mått	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Trend	Etappmål, ranking & genomsnitt
Miljö- och bygglovsförvaltningens utsläpp av CO2 från tjänsteresor (ton/årsarbetare)	0,81	0,87	0,75		Etappmål 2020 Minska
Koldioxidutsläppen från tjänsteresor med bil och flyg ska minska med 50 procent till 2021 jämfört med 2015. Etappmålet för 2021 är 0,55 ton/årsarbetare. Utsläppen har minskat för förvaltningen men för att nå etappmålet 2021 krävs ytterligare ansträngning.					
Koldioxidutsläpp från tjänsteresor (kg/årsarbetare)	67	73	77		
Koldioxidutsläppen från kommunens tjänsteresor med bil och flyg ska minska med 50 procent till 2021 jämfört med 2015. Etappmålet för 2021 är 29 kg/årsarbetare.					
Utsläpp av växthusgaser per invånare (CO2/invånare)	1,7	1,5			
Huddinge kommuns ambitioner i miljöprogrammet är att växthusgasutsläppen ska minska till 1,0 ton/invånare senast 2030 och senast 2045 ska nettoutsläppen vara 0 ton/invånare. Utfallen har minskat något men takten behöver öka för att målet ska nås. Rapporteringen har två års eftersläpning och senaste siffran är därför för 2018.					
Energianvändning, inkl. verksamhetsel, i kommunala lokaler	181	178	163		
Energianvändningen, inklusive verksamhetsel, i kommunala lokaler ska vara högst 137 kWh/m² år 2021. Dessutom ska energianvändningen för gatubelysningen minska. De senaste åren har energianvändningen minskat, men nivåerna ligger fortfarande högt. Under 2020 behöver insatser göras om målet ska nås. För gatubelysningen finns ingen sammanställning med historiska siffror för energianvändningen. Den totala förbrukningen för 2018 låg på 5 435 MWh. Kostnaderna för energiförbrukningen har minskat de senaste åren trots ökade nätavgifter och en ökning av antalet belysningsstolpar i och med ökat bostadsbyggande i kommunen vilket ger att energiförbrukningen har minskat de senaste åren. Minskningen i energiförbrukning beror främst på utbyte av belysningsarmaturer till LED med lägre energiförbrukning.					

Mått	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Trend	Etappmål, ranking & genomsnitt
Andel fordon med förnyelsebara drivmedel i fordonsflottan	19,6 %	20 %			Etappmål 2020 25 %
Utbytet av fordon till fossilfri fordonsflotta 2025 pågår men är beroende av bland annat gällande leasingavtal. Det långsiktiga målet på 100 % fossilfri fordonsflotta år 2025 bedöms kunna uppnås. Statistiken för 2018 avser hela dåvarande natur- och byggnadsförvaltningens fordonsflotta. Statistiken för 2019 avser utfall nämndens fordon per 31 augusti.					
Företag och föreningar som skickar in önskemål om ett rådgivningsbesök till klimat- och energirådgivning ska få detta inom två veckor		100 %	100 %		Etappmål 2020 100 %
Utfallet för 2020 avser 1 jan-31 augusti. Nämndens klimat- och energirådgivning har högt kundfokus och därmed högt uppsatta mål. De företag och föreningar som vill ha besök ska inte behöva vänta mer än två veckor. Rådgivningen är en viktig del i kommunens arbete med att sänka koldioxidutsläppen.					

Mått	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Trend	Etappmål, ranking & genomsnitt
Invånare som efterfrågar rådgivning hos klimat- och energirådgivning ska få det inom två veckor		98 %	95 %		Etappmål 2020 100 %
Utfallet för 2020 avser till och med den 31 augusti. Två personer har inte fått efterfrågad rådgivning inom två veckor på grund av begränsade resurser under semestertider. Nämndens klimat- och energirådgivning har högt kundfokus och därmed högt uppsatta mål. De privatpersoner som vill ha rådgivning ska inte behöva vänta mer än två veckor. Rådgivningen är en viktig del i kommunens arbete med att sänka koldioxidutsläppen.					
Energianvändning, inkl. verksamhetsel, i nämndens lokaler (kWh)		191			Etappmål 2020 Indikator
Förvaltningens kontorspersonal flyttade till nya lokaler med ett grönt hyresavtal under 2019, vilket väntas ge stor effekt på energianvändningen under 2020. Resultatet för 2020 kommer att redovisas i verksamhetsberättelsen för 2020.					

Utvecklingsåtagande (överfört från 2019): Webbaserad miljöutbildning

Bakgrund:

Idag finns ingen samlad miljöutbildning för kommunens anställda. Med anledning av att målen i miljöprogrammet och kommunens interna organisation för miljöarbete, finns ett behov av att fler medarbetare, chefer och förtroendevalda har en grundläggande utbildning om miljöfrågor och hur kommunen arbetar. Utbildningen ska innehålla grundläggande miljökunskap samt Huddinge kommuns miljömål och miljöstyrning.

Utvecklingsåtagande

Under 2020 ska nämnden handla upp och introducera en applikation med miljöutbildning för samtliga anställda, chefer och förtroendevalda.

Status

 Troligen klart i år

Kommentar

En projektbeställning har tagits fram och en projektplan baserad på beställningen är under framtagande. Utbildningen kommer att tas fram internt i samarbete med kommunstyrelsens förvaltning och två digitala verktyg från Xtractor (Totara Learn och Adapt Builder) kommer att användas. Framtagandet av utbildningen förväntas bli klar i år, medan lansering och implementering planeras till början av 2021.

Utvecklingsåtagande: Minska energianvändningen i kommunala lokaler

Bakgrund:

Energianvändningen i kommunala lokaler behöver minska. Efter några års ökning skedde en viss minskning 2018. Frågan är fortsatt prioriterad för att kunna sänka de långsiktiga kostnaderna samtidigt som klimatpåverkan minskar. Incitament behöver finnas för energieffektivisering och verksamheterna ska ha möjlighet att på ett enkelt sätt ta del av såväl energianvändning som åtgärdsförslag på enhetsnivå. En särskild analys av energi- och klimatfrågorna behöver göras inför revidering av miljöprogrammet.

Utvecklingsåtagande

Under 2020 ska energiåtgången i kommunens verksamhetslokaler sänkas till högst 137 kWh/m². Nämnden ansvarar både för att åtgärda och rapportera in sin egen åtgång samt för uppföljning av kommunens andra verksamhetslokaler.

Status

 Blir klart i år

Kommentar

Energianvändningen inom kommunen fortsätter att minska. Genom byte av armaturer till LED både i de fastigheter där det inte redan är gjort och flytt till lokaler med lägre energiåtgång sänks energianvändningen i kommunala lokaler. Huddinge Samhällsfastigheter AB har för all nybyggnation krav på Miljöbyggnad Guld inom område energi.

För att ytterligare minska energianvändningen har Huddinge Samhällsfastigheter i år bland annat:

- Installerat bergvärmepumpar på två utvalda förskolor i syfte att få ner deras energiförbrukning.
- Tagit fram ett paket innehållandes information och uppföljning av energianvändningen som ska redovisas på verksamhetsmöten som hålls 2 ggr/år med verksamhetschefer samt fastighetsansvariga som hjälp i arbetet med att minska energianvändningen.
- Skapat förutsättningar för att i fastighetssystemet dokumentera alla energiåtgärder som görs varje år.

Det finns även planer på att börja ta fram en solcellstrategi.

Utvecklingsåtagande: Revidering av miljöprogrammet

Bakgrund:

Det strategiska miljöarbetet i kommunen ska utgå från kommunens miljöprogram. Samtliga nämnder behöver ha en struktur för prioritering och ansvar utifrån miljöprogrammets olika målområden. Många mål genererar åtgärder som respektive förvaltning råder över. Under 2020 ska en revidering av miljöprogrammet påbörjas. Inför revideringen ska en särskild analys av energi- och klimatfrågorna göras.

Utvecklingsåtagande

Under 2020 ska arbetet med att revidera miljöprogrammet inledas. Arbetet väntas fortgå även under 2021. Uppdraget ska leverera nya mål och mått för nästa etapp inför uppfyllnad av de nationella miljömålen. Nämnden leder arbetet och övriga förvaltningar och kommunala bolag deltar.

Status

● Blir klart i år

Kommentar

Åtagandet är flerårigt. Under våren påbörjades arbetet med att sätta en tidplan och struktur för revideringen samt genomförande av workshops med syfte att lyfta goda exempel från andra kommuner, göra en omvärldsbevakning, samt inleda kartläggningen av vilka mål och mått som blir relevanta och kärnfulla i ett nytt miljöprogram. Det fortsatta arbetet ska bedrivas som ett kommunövergripande projekt med klimat- och stadsmiljönämndens arbetsutskott som politisk referensgrupp. En projektbeställning har godkänts i augusti och ett förslag till projektplan är under framtagande. Under hösten 2020 fortsätter arbetet med att, i utsedda arbetsgrupper, ta fram förslag till mål och mått i det reviderade miljöprogrammet. Vidare planeras att med konsultstöd genomföra en särskild utredning kopplat till energi- och klimatmålen för att identifiera verkningsfulla mål och mått att gå vidare med samt kartlägga hur de kan uppnås. Målet är att våren 2021 ha ett färdigt förslag till miljöprogram som kan skickas på remiss för att sedan slutligen kunna antas i kommunfullmäktige senast i december 2021.

Nämndmål: God vattenstatus i sjöar och vattendrag

Arbetet med att förbättra vattenstatusen i Huddinges sjöar och vattendrag pågår. I sjön Trehörningen har under augusti en aluminiumfällning påbörjats i syfte att sänka fosforhalterna. Fällningsarbetet beräknas vara klart i slutet av september. Ett liknande arbete gjordes i Orlången 2019. Uppföljning av resultatet därifrån pågår med fortsatta mätningar under hösten.

Projektet levande vatten i Lidavägsdiket pågår enligt plan. Anmälan om vattenverksamhet och ansökan om tillstånd från reservatsföreskrifter har lämnats in.

Projektet för vattenvårdande åtgärder i Balingsholmsdalängan pågår enligt plan. Möten med fastighetsägare och arrendatorer i syfte att komma framåt i arbetet pågår. Även miljöförvaltningen i Stockholm deltar numera i projektet för att säkerställa samarbetet med Stockholms stad som fastighetsägare.

De lokala åtgärdsprogrammen för Magelungen och Långsjön väntas godkännas av klimat- och stadsmiljönämnden under hösten. Även arbetet med det lokala åtgärdsprogrammet för Drevviken är inne i sin slutfas.

Mått	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Trend	Etappmål, ranking & genomsnitt
Fosforhalter i Långsjön (Segeltorp), (µg/l)	55	60	60		
Etappmålet för 2021 är 63 µg/l. Ett lokalt åtgärdsprogram för Långsjön håller på att tas fram i samarbete med Stockholms stad och Stockholm Vatten och Avfall AB. När programmet är färdigt och genomförs kommer det att leda till att fosforhalterna minskas. Tidsmässigt kan genomförandet ta längre tid än att resultat syns i etappmålet 2021.					
Fosforhalter i Trehörningen (Sjödalen), (µg/l)	92	117	112		
Etappmålet för 2021 är 28 µg/l. Etappmålet väntas nås under 2020 eller 2021 när fällningarna i Trehörningen har genomförts.					
Fosforhalter i Orlången (Vidja), (µg/l)	46	62	69		
Etappmålet för 2021 är 23 µg/l. Etappmålet för Orlången väntas nås under 2020 när arbetet med fällningar är färdigställt.					
Fosforhalter i Magelungen, (µg/l)	32	30	28		
Etappmålet för 2021 är 22 µg/l. Ett lokalt åtgärdsprogram för Magelungen och Forsån håller på att tas fram i samarbete med Stockholms stad och Stockholm Vatten och Avfall AB. När programmet är färdigt och genomförs kommer det att leda till att fosforhalterna minskas. Tidsmässigt kan genomförandet ta längre tid än att resultat syns i etappmålet 2021.					

Mått	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Trend	Etappmål, ranking & genomsnitt
Fosforhalter i Drevviken, (µg/l)	42	51	49		
Etappmålet för 2021 är 18 µg/l. Ett lokalt åtgärdsprogram för Drevviken håller på att tas fram i samarbete med Stockholms stad och Stockholm Vatten och Avfall AB. När programmet är färdigt och genomförs kommer det att leda till att fosforhalterna minskas. Tidsmässigt kan genomförandet ta längre tid än att resultat syns i etappmålet 2021.					
Siktdjup i Drevviken (meter), 3-årsmedelvärden	2,5	1,7	2		
Etappmålet för 2021 är 2,2 m. Ett lokalt åtgärdsprogram för Drevviken håller på att tas fram i samarbete med Stockholms stad och Stockholm Vatten och Avfall AB. När programmet är färdigt och genomförs kommer det att leda till att siktdjupet ökar. Tidsmässigt kan genomförandet ta längre tid än att resultat syns i etappmålet 2021.					

Mått	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Trend	Etappmål, ranking & genomsnitt
Siktdjup i Långsjön (Segeltorp) (meter), 3-årsmedelvärden	1,2	1,3			
Etappmålet för 2021 är 2 m. Ett lokalt åtgärdsprogram för Långsjön håller på att tas fram i samarbete med Stockholms stad och Stockholm Vatten och Avfall AB. När programmet är färdigt och genomförs kommer det att leda till att siktdjupet ökar. Tidsmässigt kan genomförandet ta längre tid än att resultat syns i etappmålet 2021.					
Siktdjup i Trehörningen (meter), 3-årsmedelvärden	0,6	0,5			
Etappmålet för 2021 är 1,8 m. Etappmålet väntas uppnås när arbetet med fosforfällningarna har genomförts under 2020.					
Siktdjup i Örlången (Vidja) (meter), 3-årsmedelvärden	0,8	0,9	1,2		
Etappmålet för 2021 är 1,9 m. Etappmålet väntas uppnås under 2020, när arbetet med fällningar är klart.					
Siktdjup i Magelungen (meter), 3-årsmedelvärden	1,7	2,1			
Etappmålet för 2021 är 2,2 m. Ett lokalt åtgärdsprogram för Magelungen och Forsån håller på att tas fram i samarbete med Stockholms stad och Stockholm Vatten och Avfall AB. När programmet är färdigt och genomförs kommer det att leda till att siktdjupet ökar. Tidsmässigt kan genomförandet ta längre tid än att resultat syns i etappmålet 2021.					

Nämndmål: Bibehållen biologisk mångfald och förbättrade möjligheter för friluftsliv

Förvaltningen har fått en ansökan om bidrag från Naturvårdsverket för en lokalnaturvårdssatsning (LONA) beviljad för att stärka ekosystemtjänsten pollinering. Inom projektet ligger att kartlägga artrika gräsytor inom kommunen där ängar med fördel kan skapas för att öka mängden blommande ängsmarker i tätbebyggda områden. En del av LONA-projektets medel används för förvaltningens fortsatta mål att ställa om från skötsel av gräsmattor till skötsel av ängsytor. Detta i syfte för att nå en högre biologisk mångfald samt lägre skötselbehov då antalet traditionella skötselintensiva gräsytor minskar.

På Huddinge kommuns naturmark sker slätterarbetet som planerat i syfte att ytterligare främja den biologiska mångfalden. Skogsbryn har röjts runt tre ängsmarker i syfte att hålla markerna öppna, artrika och fria från sly.

En direktupphandling för bekämpning av invasiva arter är slutförd och där förvaltningen i samverkan med Huga Bostäder AB och Huddinge Samhällsfastigheter AB tillsammans med upphandlad entreprenör arbetar systematiskt med bekämpning av dessa invasiva arter.

Nytt jakträttsavtal för Huddinge Jakt- och viltvårdsförening har beslutats. Kommunens skyddsjakt och tätortsnära jakt har från den 1 juli 2020 lagts ut på extern utförare (Huddinge Jakt- och viltvårdsförening). Statistik för avskjutningar och viltvårdsinsatser har tagits fram.

Den befintliga viltvårdsplanen kommer att revideras under hösten 2020 vilket motiveras av att föregående jaktår slutade först den 30 juni. Förvaltningen överväger att inför jaktåret 2021–2022 utarbeta förslag till en förnyad viltvårdsplan som står fri från traditionell jaktupplåtelse och skyddsjaktverksamhet.

Förvaltningen har utrett behovet av en naturvårdsplan och kommit fram till att det finns behov av en plan som systematiskt beskriver och anger en prioritering av naturvårdsinsatser i naturreservaten. Arbetet med detta kommer att påbörjas under hösten.

Mått	Utfall 2014	Utfall 2018	Trend	Etappmål, ranking & genomsnitt
Placering i mätningen Årets naturvårdskommun	1	1		Etappmål 2022 1
Mätningen genomförs nästa gång år 2022. Nämndens ambition är att det löpande arbete som görs i naturreservaten ska innebära en fortsatt förstaplats.				

Mått	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Trend	Etappmål, ranking & genomsnitt
Areal hävdad våtmarksbete (hektar)	35	29	86		Etappmål 2020 35
Måttet hör ihop med mätningarna som görs i årets Naturvårdskommun. Bedömningen är att 35 ha räcker för att bibehålla förstaplatsen i mätningen. Det är ett omfattande arbete med att mäta areal hävdad våtmarksbete och en osäkerhet råder kring hur tidigare års mätningar har gjorts. En ökning har skett mellan 2018 och 2019 till följd av nya hagar vid Drevviken.					

Mått	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Trend	Etappmål, ranking & genomsnitt
Areal hävdad ängsmark	32		25		Etappmål 2020 20
Enligt miljöprogrammet ska andelen ogödslad ängsmark i naturreservaten öka. Målet har en koppling till Agenda 21. Utfallet har i flera år legat högre än målet. En avvägning behöver göras mellan arealen hävdad ängsmark och de resurser nämnden har tilldelats.					
Andel skogsmark som skyddas som naturreservat (% av den totala skogsmarken)	40	40	40		Etappmål 2020 40
Enligt miljöprogrammet ska fler områden inom kommunen omvandlas till naturreservat och på sikt kommer andelen skogsmark som skyddas som naturreservat att öka. Under 2020 finns dock inga planer på utökning av skyddad mark eller bildande av nya reservat. Mått redovisade i tidigare års verksamhetsplaner har varit felaktiga och har nu justerats.					
Bekämpning av invasiva arter har skett enligt beslutad handlingsplan för bekämpning av invasiva arter	Nej	Ja	Ja		Etappmål 2020 Ja
En direktupphandling för bekämpning av invasiva arter är slutförd och där förvaltningen i samverkan med Huga Bostäder AB och Huddinge Samhällsfastigheter AB tillsammans med upphandlad entreprenör arbetar systematiskt med bekämpning av dessa invasiva arter.					

Utvecklingsåtagande: Översyn av föreskrifter, skötselplaner och gränser för kommunala naturreservat

Bakgrund:

Klimat- och stadsmiljönämnden tar avstamp i de nationella miljö kvalitetsmålen som anger att betydelsen av biologisk mångfald och värdet av ekosystemtjänster ska vara allmänt kända och integreras i ekonomiska ställningstaganden, politiska avväganden och andra beslut i samhället där så är relevant. Kommunfullmäktige i Huddinge kommun antog 2017 kommunens nya miljöprogram som syftar till att styra miljöarbetet i kommunen. Ett av sex temaområden som lyfts upp i miljöprogrammet är "Biologisk mångfald och friluftsliv", vilket innefattar mål om såväl bevarande av grönstrukturen och den biologiska mångfalden som att tillgängliggöra naturen för fler besökare.

Utvecklingsåtagandet ska göras utifrån perspektivet att kommunen växer. Idag finns det elva kommunala naturreservat inom Huddinge, för vilka kommunfullmäktige beslutat om syften, föreskrifter och skötselplaner. Syftet med kommunens naturreservat är att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer och/eller tillgodose behov av områden för friluftslivet.

Detta omfattande översynsarbete påbörjades under 2019 genom att sätta upp en prioriteringsordning och tidplan efter att en genomgång av reservaten och dess behov av översyn av styrdokumentet. Tidsåtgången för hela översynsarbetet är beroende av processen för samråd och politiska beslutsprocesser samt hur omfattande ändringar som kommer föreslås.

Utvecklingsåtagande

Detta är ett flerårigt åtagande. Nämnden ska genomföra en övergripande översyn utifrån behov av revidering av syften, föreskrifter, skötselplaner samt eventuell justering av gränser för kommunala naturreservat i Huddinge kommun. Under 2020 görs översynen av de prioriterade reservaten som är Örlångens naturreservat, Gömmarens naturreservat och Flemingsbergsskogens naturreservat. Utvecklingsåtagandet ska göras utifrån perspektivet att kommunen växer och ett syfte är att öka fokuset på friluftslivet i naturreservaten samt se över eventuella behov av justeringar av reservatsgränser för att möjliggöra kommande exploateringar och infrastrukturprojekt, med bibehållit bevarande av den biologiska mångfalden.

Status

 Blir klart i år

Kommentar

2018 gav kommunfullmäktige dåvarande natur- och byggnadsnämnden två uppdrag kopplade till detta utvecklingsåtagande. Utöver att göra en övergripande översyn utifrån behov av revidering av syften, föreskrifter och skötselplaner samt eventuell justering av gränserna för de kommunala naturreservaten och studera förutsättningarna att inom naturreservatets föreskrifter ge möjligheter att främja friluftsaktiviteter i anslutning till kommunens sjöar, skulle nämnden även:

- Aktualisera det uppdrag som gavs 2005 till kommunstyrelsens förvaltning att tillsammans med dåvarande miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen att se över gränser och föreskrifter i Gömmarens naturreservat för att möjliggöra utveckling av Kungens kurva.
- Utredda förutsättningarna för Tvärförbindelse Södertörn och Spårväg syd i Flemingsbergsskogens, Örlångens och Gömmarens naturreservat.
- Utredda förutsättningarna att justera gränser och föreskrifter för Örlångens naturreservat i syfte att inrymma en förskola/skola inom fastigheten Gladö kvarn 1:1 Gladö kvarn.

En preliminär rapport togs fram och presenterades under våren. Det fortsatta arbetet har visat att det inte behövs någon justering av reservatsgränserna för att kunna bygga en förskola/skola i Gladö kvarn.

Nämndmål: Giftfri miljö

Förvaltningen arbetar med att motverka gifter i miljön främst genom den kommungemensamma handlingsplanen som blev färdig i början av 2020. Arbetet med att implementera handlingsplanen i förvaltningarna pågår. Bland annat har ett första möte hållits med förvaltningarnas miljösamordnare för att informera om handlingsplanen. Ett informationsmöte har även hållits för rektorer och verksamhetschefer inom barn- och utbildningsförvaltningen. Avfallet från vårt samhälle ska, genom att avfallsmängden minskas och källsorteringen ökar, undvika att skada naturen och bli en börda för kommande generationer.

Arbetet med att färdigställa den nya avfallsplanen pågår under ledning av SRV och beslut om utställning förväntas ta vid klimat- och stadsmiljönämndens sammanträde i oktober.

Mått	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Trend	Etappmål, ranking & genomsnitt
Insamlat förpackningsmaterial per capita (kg)	55,7	54,3	55,3		Etappmål 2020 65

Mått	Utfall 2016	Utfall 2017	Utfall 2018	Trend	Etappmål, ranking & genomsnitt
Insamlade tidningar och förpackningar ska senast 2021 öka till samma nivå som riksgenomsnittet, vilket 2018 var 63,5 kg/invånare. Utfallen de senaste åren har legat på omkring 55 kg/invånare och inte visat på att någon större förändring sker. Etappmålet för 2020 läggs på 65 kg/invånare. Arbetet behöver intensifieras för att nå de uppsatta målen.					

Mått	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Trend	Etappmål, ranking & genomsnitt
Mängd hushållsavfall (kg/inv)	406	391	400		Etappmål 2020 1
Mängden insamlat hushållsavfall per invånare ska minska till 2021 jämfört med år 2000. De senaste åren har utfallet visat på en minskning vilket är positivt.					
Andel ekologiska livsmedel i kommunala verksamheter	43,8 %	40,9 %	39,6 %		Etappmål 2020 Öka Ranking 2017 3/ 21
Andelen ekologiska livsmedel i de kommunala verksamheterna ska öka enligt Huddinge kommuns miljöprogram, men har sjunkit de senaste åren. Det är en trend som behöver vändas och förvaltningen kommer stötta berörda förvaltningar i detta arbete genom informationsinsatser och stöd i arbetsprocesser.					

Mått	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Trend	Etappmål, ranking & genomsnitt
Invånarnas nöjdhet med eller missnöjdhet med hur avfallshantering fungerar i kommunen		78 %			
Måttet är nytt för 2019. På sikt är nämndens ambition att öka nöjdheten, men jämförelse behöver först göras med länet och med tidigare år. Under 2020 kan en analys göras när jämförelse med övriga länet är möjligt. Nästa mätning görs 2022.					

Utvecklingsåtagande: Stärka den cirkulära ekonomin

Bakgrund:

Att stärka den cirkulära ekonomin innebär att uppvärdera de naturresurser som annars benämns som avfall. Genom att återanvända istället för att köpa nytt kan kommunen sänka sina kostnader för exempelvis möbler och datorer. Det kan samtidigt finnas olika hinder som gör att verksamheterna i praktiken inte kan arbeta på detta sätt. Sådana hinder bör identifieras och åtgärdas.

Utvecklingsåtagande

Detta är ett flerårigt utvecklingsåtagande. Under 2020 kommer åtagandet att tydliggöras genom att en kartläggning görs av hur andra kommuner arbetar och vad som är möjligt för andra förvaltningar att bistå med. Relativt snabba åtgärder borde vara att ta tillvara på de kontorsmöbler som annars skulle slängas och starta återbruk av dessa. På liknande sätt finns redan ett återbruk av elektronik inom kommunen.

Status

 Troligen klart i år

Kommentar

Under våren har förvaltningen omvärldsbevakat och tittat på goda exempel från andra kommuner och gjort en kartläggning av vad som görs i Huddinge kommun. Förslag till en plan för hur kommunen fortsättningsvis kan bidra till att stärka den cirkulära ekonomin tas fram under hösten 2020. Eftersom inga särskilda medel har tilldelats nämnden för uppdraget eftersöks kostnadseffektiva metoder.

Systematisk kvalitetsutveckling

Ett genomgripande förbättringsarbete pågår inom förvaltningen i syfte att höja såväl effektivitet som kompetens för hela driftverksamheten inom stadsmiljöavdelningen.

Förändrings- och förbättringsarbetet bedrivs parallellt med tre inriktningar:

1. Förbättra interna processer, rutiner och kontroll över avdelningens verksamhetsområde.
2. Se över möjligheter att öka intäkter i form av justerade avgifter.
3. Se över och minska kostnaderna med hjälp av analyser av drift, behov och nyttjande av teknisk utrustning, effektivisering och samordnade upphandlingar samt prövning av samverkan inom Huddingekoncernen och konkurrensutsättning.

Samtliga vidtagna åtgärder/aktiviteter har samma prioriterande mål – budget i balans.

Inom natur- och klimatavdelningen fortsätter arbetet med att vidareutveckla rutiner och arbetssätt. Medarbetarna har fått utökat ansvar för arbetsuppgifter, och uppgifter har spridits jämnare över gruppen. Det har resulterat i att engagemanget och arbetsglädjen har ökat för gruppen.

Nämndmål: Systematiskt planera, följa upp och förbättra

Under året har nya, förbättrade rutiner implementerats i bland annat processerna upphandlingar, direktupphandlingar, beställningar - avrop, fakturaunderlag - fakturakontroll, ekonomiprocesser, attestflöde.

Under 2020 har arbetet med att jämföra, analysera och förbättra varit en stor del av förvaltningens arbete med konkurrensutsättning/upphandling inom vinterväghållning, parkskötsel, parkeringsövervakning och fordonsflytt, med bra resultat.

Inför omförhandlingen av jakträttsavtalet med Huddinge Jakt- och viltvårdsförening gjordes en jämförelse med flera andra kommuner om nivån på avgälden för jakträtten. Nytt avtal har trätt i kraft.

En analys har gjorts av vad nämnden behöver satsa på för att behålla förstaplatsen i länet som årets friluftskommun. Huddinge har bra förutsättningar, bland annat gällande tillgänglighet och fortbildning och guidning. De delar där nämnden behöver vidareutvecklas är arbetet med att visa på friluftslivets hälsofrämjande aspekter, utställningar och naturskola. Naturskola är en viktig fråga som engagerar både politiker och tjänstepersoner men som inte rymms inom den givna budgetramen.

Översynen av arrendeavgifter för de mindre arrendena har inletts genom att en genomgång av arrendeavgifterna har gjorts.

Det digitala fastighetssystemet som Huddinge Samhällsfastigheter AB använder ska gå att användas även av miljö- och bygglovsförvaltningen. Vissa tekniska frågor behöver lösas innan Huddinge Samhällsfastigheter är beredda att släppa in fler användare.

Utvecklingsåtagande: Jämföra, analysera och förändra på natur- och klimatavdelningen

Bakgrund:

I mål och budget beskrivs att Huddinge idag har en hög kostnadsnivå jämfört med andra kommuner. Vilket inte nödvändigtvis betyder att vi har en bättre kvalitet. Nyckeln till att komma ned i kostnadsnivå är att jämföra, analysera och förändra.

Kommunen ska utveckla arbetet med att jämföra sig med andra kommuner för att hitta goda exempel på hur man kan genomföra digitalisering som sänker kostnaderna.

Utvecklingsåtagande

För natur- och klimatavdelningen kommer följande arbete göras under 2020:

- Göra en jämförelseanalys med de fem främsta kommunerna i undersökningen årets naturvårdskommun för att se vad som behöver göras för att bibehålla förstaplatsen.

- Se över nämndens mindre arrenden och göra marknadsanalyser för att utreda om kommunen har rätt arrendavgifter.

Löpande avrapportering kommer ske i samband med delårsrapporterna under året och i verksamhetsberättelsen.

Status

 Blir klart i år

Kommentar

Bägge uppdrag har påbörjats. För översynen av de mindre arrendena har en kartläggning gjorts av kommunens arrenden för att säkerställa att arrendena är uppskrivna enligt konsumentprisindex (KPI) i enlighet med arrendeavtalen. Under 2020 planerades en gemensam upphandling av ett systemstöd för förvaltning av fastigheter för kommunen, men i dagsläget har kommunstyrelsens förvaltning pausat projektet. En jämförelse med övriga kommuner som ligger högt i friluftsenskatén har gjorts och åtgärder för att behålla förstaplatsen i länet planeras. Jämförelsen med övriga kommuner som ligger högt i naturvårdsenkäten pågår och en analys över vad som behöver prioriteras för att behålla förstaplatsen kommer att göras under hösten.

Utvecklingsåtagande: Jämföra, analysera och förändra på stadsmiljöavdelningen

Bakgrund:

I mål och budget beskrivs att Huddinge idag har en hög kostnadsnivå jämfört med andra kommuner. Vilket inte nödvändigtvis betyder att vi har en bättre kvalitet. Nyckeln till att komma ned i kostnadsnivå är att jämföra, analysera och förändra.

Kommunen ska utveckla arbetet med att jämföra sig med andra kommuner för att hitta goda exempel på hur man kan genomföra digitalisering som sänker kostnaderna.

Utvecklingsåtagande

För stadsmiljöavdelningen kommer följande arbete göras under 2020:

Utveckla påbörjat arbete med jämförelseanalys genom att sätta framtagna siffror i relation till kvalitetsnivåer och jämföra med andra kommuner som har en lägre kostnadsnivå. Den under 2019 genomförda jämförelseanalysen ska ligga som grund för fortsatta och fördjupade jämförelser under 2020. Där kommer förvaltningen fortsätta arbetet genom att titta närmare på områden där andra kommuner arbetar på ett mer effektivt sätt såsom drift och underhåll av vägar, hur bättre upphandlingar av vinterunderhållet kan göras samt minska driftkostnaderna för gatubelysning. Förbättringsarbetet på stadsmiljö ska leda i riktning mot en ekonomi i balans samt med framtagande av tydliga ambitionsnivåer kring skötsel genom tydlig ansvarsfördelning och uppföljning.

Löpande avrapportering kommer ske i samband med delårsrapporterna under året och i verksamhetsberättelsen.

Status

 Troligen klart i år

Kommentar

Under 2020 har arbetet med att jämföra, analysera och förbättra (JAF) varit en stor del av förvaltningens arbete med konkurrensutsättning och upphandling inom stadsmiljöavdelningens verksamhetsområden vinterväghållning, parkskötsel, parkeringsövervakning och fordonsflytt.

Under året har Kolada börjat redovisat årlig gatustatistik. Förvaltningen kunde dock konstatera att Huddinge kommuns inrapporterade antal mil väg/GC-väg innehåller felaktigheter vilket innebär att statistiken inte ger en rättvisande bild.

Övriga verksamhetsdelar inom stadsmiljöavdelningen kunde inte göras under 2020, på grund av avdelningens historiska sätt att redovisa kostnader för respektive uppgift eller verksamhetsområde.

JAF-arbetet kommer att kunna genomföras i en betydligt större utsträckning under 2021, efter att stadsmiljöavdelningens kostnader kopplade till respektive uppgift kommer att tydliggöras med hjälp av prissättningen i genomförda upphandlingar.

Nämndmål: Ökad processorientering

Förvaltningen har deltagit i det kommungemensamma projektet, HuddKLASSA, som genomförts under ledning av kommunstyrelsens förvaltning. Projektet startade under hösten 2018 med målet att ta fram processgrupper och processer inom verksamhetstyperna övergripande kommunal ledning och kommunalt verksamhetsstöd, med utgångspunkt i SKL:s KLASSA. Projektet avslutades hösten 2019, men arbete med att upprätta ett processregister för kommunens kärnverksamheter har fortsatt under 2020.

Nämndmål: God användning av digitaliseringens möjligheter

Under 2020 har arbete med upphandling av ett nytt system för felanmälan påbörjats. Det nya systemet ska ha hög grad av användarvänligt för invånare, servicecenter och de medarbetare som ska åtgärda felen. För förvaltningsorganisationen kan hanteringen effektiviseras och en bättre möjlighet till uppföljning ges. Det nya systemet kommer upphandlas under senhösten 2020 och implementeras under våren 2021.

Stadsmiljöavdelningen har även arbetat med att förbereda upphandling av ett system för skötsel och underhåll av gatuobjekten, inklusive gatubeläggningsplanen. Upphandlingsarbete pågår och kommer att slutföras under det första kvartalet 2021 och implementeringen av systemet är planerad till slutet av mars 2021. Båda digitaliseringsprojekten har dragit ut på tiden, mest beroende på resursbrist inom upphandlingsenheten inom kommunstyrelsens förvaltning.

Klimat- och stadsmiljönämndens naturreservat, med vandringsleder, tillgänglighet, grillplatser, bad och fågeltorn, finns tillgängliga på naturkartan.se. Under 2020 kommer förvaltningen utreda möjligheten att införa QR-koder som länkar till naturkartan och till reservatsbroschyrerna på informationstavlorna.

Utvecklingsåtagande (överfört från 2019): Digitalisering av stadsmiljöavdelningen

Bakgrund:

Stadsmiljöavdelningens verksamhet skiljer sig från de övriga på förvaltningen med en lägre grad av digitalisering. Effektivisering och kostnadsoptimering inom avdelningen förutsätter digitalanpassning av verksamheten. Detta kommer att underlätta att resurser frigörs och därmed kan medarbetarna fokusera på basuppgifterna.

För att utveckla och förbättra verksamheten inom stadsmiljöavdelningen behöver ett flertal åtgärder genomföras för att få verksamheten mer strukturerad och digitaliserad. Ett antal åtgärder har gjorts de senaste åren genom en kartläggning av skötselytor för det gröna, inventering av status för olika objekt och projekt informationsmodellering. Detta arbete behöver slutföras och IT-system för stöd till förvaltningen av olika objekt/ansvarsområden behöver finnas på plats för att verksamheten ska skötas på ett effektivare och mer överblickbart sätt.

Detta är ett långsiktigt arbete som behöver fortsätta över längre tid med ett stegvis införande och utveckling av verksamheten för att nå önskat läge med bättre styrning och uppföljning. Arbetet måste också genomföras inom givna budgetramar. Slutmålet är att verksamheten ska ha digitala förvaltningsystem där alla objekt (t.ex. broar, stängsel, papperskorgar, fågeltorn, gator) finns registrerade och utifrån detta kan skötsel/drift- och underhållsplaner tas fram och följas upp.

Utvecklingsåtagande

Digitalisering av stadsmiljöavdelningen

Under 2020 kommer framtagande av nya rutiner och ett nytt system för felanmälan upphandlas och implementeras. Det nya systemet ska ha hög grad av användarvänligt för invånare, servicecenter och de medarbetare som ska åtgärda felen. För förvaltningsorganisationen kan hanteringen effektiviseras och en bättre möjlighet till uppföljning ges.

Det nya systemet kommer upphandlas och implementeras under 2020.

Status

Ej klart i år

Kommentar

Under 2020 har arbete med upphandling av nya rutiner och ett nytt system för felanmälan påbörjats, men kommer inte att vara klart förrän det första kvartalet 2021 främst beroende på resursbrist inom kommunstyrelsens förvaltning.

Attraktiv arbetsgivare

Resultatet generellt i årets medarbetarenkät är lägre än Huddinge kommuns totala resultat och resultatet skiljer sig åt markant mellan stadsmiljöavdelningen och natur- och klimatavdelningen.

Det låga resultatet har sin bakgrund i en långvarig instabilitet inom stadsmiljöavdelningen med ett otillräckligt ledarskap och ett alltför svagt fokus på kompetens och kvalitet i utförandet. Dessa omständigheter har lett till en ökad distans mellan olika arbetsenheter, oklara ansvarsuppdelningar, begränsat utrymme för kunskapsöverföring men också sviktande upplevelser av delaktighet och inflytande.

Sensommaren 2019 intensifierades arbetsgivarens insatser med avsikt att komma till rätta med situationen. Stadsmiljöavdelningens egentliga uppdrag har sedan dess klarlagts liksom de ekonomiska förutsättningarna. Även ansvarsfördelningen inom avdelningen har slagits fast, interna "stuprörsorganisationer" har brutits ner och mer aktiva kommunikationsformer har etablerats. Nya chefs- och ledarroller har lagts fast och nyrekryteringar har gjorts till samtliga av dessa. Förändringsinsatserna, som på många sätt varit genomgripande har bedrivits i ett högt men nödvändigt tempo, vilket med stor sannolikhet har medfört en oro och osäkerhet bland många medarbetare. Parallellt med detta har avdelningen, utifrån politikens klart uttalade avsikter, genomfört ett genomgripande

omställningsarbete. Från en stor del av eget utförande av arbetsuppgifter till ett utförande med hjälp av alternativa utförare.

Omställnings- och förändringsarbetet fortskrider enligt plan. Förvaltningens förhoppning är att resultatet av de genomförda förändringarna kommer att ge ett högre resultat, särskilt med avseende på profession, effektivitet, delaktighet, inflytande och förmåga till god samverkan, i nästa medarbetarundersökning.

Mått	Utfall & trend	Etappmål, ranking & genomsnitt	Kön		Omotiverade skillnader?
Antal anställda	Utfall 08- 2020 59 Utfall 08- 2019 66 Utfall 08- 2018 171		Kvinnor 08- 2020 20 Kvinnor 08- 2019 22 Kvinnor 08- 2018 82	Män 08- 2020 39 Män 08- 2019 44 Män 08- 2018 89	
Antal anställda chefer	Utfall 08- 2020 5 Utfall 08- 2019 3 Utfall 08- 2018 11		Kvinnor 08- 2020 1 Kvinnor 08- 2019 1 Kvinnor 08- 2018 6	Män 08- 2020 4 Män 08- 2019 2 Män 08- 2018 5	
Personalomsättning (exklusive intern rörlighet) ackumuleras	Utfall 08- 2020 9,1 % Utfall 08- 2019 9,4 % Utfall 08- 2018 12,6 %				

Nämndmål: Aktivt medarbetarskap

Under 2020 har stadsmiljöavdelningen genomfört en stor organisatorisk förändring bland annat med målsättningen att öka aktivt medarbetarskap. Gamla organisationen som bestod av beställarenheten och utförarenheten har avskaffats och den nya organisationen består idag av tre verksamhetsnära enheter, gata, park och trafik. Samtliga medarbetare som arbetar inom respektive verksamhetsområde, ingår nu i respektive enhet med närmare till sina chefer, information och större möjligheter till aktivt medarbetarskap.

Mått	Utfall & trend	Etappmål, ranking & genomsnitt	Kön		Omotiverade skillnader?
Medarbetarprofil (medarbetarskap, delaktighet, socialt klimat och lärande i arbetet)	Utfall 2020 index 62,7 Utfall 2019 index 74,4 Utfall 2018 index 78	Etappmål 2020 index 77	Kvinnor 2020 index 60,2 Kvinnor 2019 index 76,2 Kvinnor 2018 index 81	Män 2020 index 64,2 Män 2019 index 73,1 Män 2018 index 74	
Resultatet för 2019 avser hela miljö- och bygglovsförvaltningens resultat vilket gör att resultatet inte är jämförbart mellan åren. Medarbetarprofil är ett index av förbättringsområdena delaktighet, socialt klimat, lärande i arbetet och medarbetarskap. Det ger en bild av hur medarbetarna uppfattar sitt eget ansvar, inflytande, lärande och välmående på arbetsplatsen.					
Hållbart medarbetarengagemang (HME) - Motivation	Utfall 2020 index 64 Utfall 2019 index 74,6 Utfall 2018 index 76	Etappmål 2020 Öka	Kvinnor 2020 index 66 Kvinnor 2019 index 74 Kvinnor 2018 index 78	Män 2020 index 66 Män 2019 index 75,4 Män 2018 index 74	

Mått	Utfall & trend	Etappmål, ranking & genomsnitt	Kön	Omotiverade skillnader?
Resultatet för 2019 avser hela miljö- och bygglovsförvaltningen vilket gör att resultatet inte är jämförbart mellan åren. HME-Motivation mäter medarbetarengagemangets nivå. En motiverad medarbetare har goda förutsättningar att engagera sig i sitt arbete, men även i sin organisations helhet. En hög motivation ger goda förutsättningar för att göra ett bra jobb, utvecklas och bidra till utveckling av verksamheten. Resultatet visar att en del av klimat- och stadsmiljöavdelningens medarbetare inte upplever motivation i den utsträckning som är önskvärd.				

Nämndmål: Aktivt ledarskap

Framgångsrikt ledarskap leder till hög måluppfyllelse. En grundförutsättning för detta är förmågan att kunna motivera medarbetare.

Förvaltningen behöver säkerställa tillgången till bra chefer då ledarskapet har avgörande betydelse för såväl medarbetes goda arbetsmiljö, verksamhetens kvalitet och resultatuppfyllelse. Förvaltningens chefer har ett nära samarbete och ett dagligt forum finns för att ta hjälp av varandra i frågor som rör ledarskap och organisationsutveckling. Förvaltningens chefer har ett bra stöd i bland annat frågor kring personal, ekonomi och verksamhetsplanering.

Under 2020 har stadsmiljöavdelningen arbetat aktivt med ledarskapsfrågor. Cheferna inom stadsmiljöavdelningen är idag en förebild med tydliga mål och förväntningarna på samtliga medarbetare. Cheferna inom stadsmiljöavdelningen bidrar aktivt och effektivt i förändrings och förbättringsarbete inom stadsmiljöavdelningen, förvaltningen och kommunkoncernen som en helhet inom en rad olika förbättringsprojekt och samverkan.

Vi uppmuntrar och synliggör medarbetare och uppmanar till innovationer och förändrat tankesätt och vi utmanar ständigt, oss själva men även en del andra delar av kommunkoncernen.

Mått	Utfall & trend	Etappmål, ranking & genomsnitt	Kön		Omotiverade skillnader?
Ledarskapsprofil (ledarskap, återkoppling, effektivitet och målkvalitet)	Utfall 2020 index 50,7 Utfall 2019 index 68 Utfall 2018 index 71 Trend för totalresultat Negativ	Etappmål 2020 index 71	Kvinnor 2020 index 45,9 Kvinnor 2019 index 71,7 Kvinnor 2018 index 74	Män 2020 index 53,4 Män 2019 index 65,5 Män 2018 index 66	
Resultatet för 2019 avser hela miljö- och bygglovsförvaltningen vilket gör att resultatet inte är jämförbart mellan åren. Ledarskapsprofilen är ett index av förbättringsområdena effektivitet, ledarskap, återkoppling och målkvalitet. Resultatet ger en bild av hur medarbetarna uppfattar sin närmaste chefs ledarskap och hur väl arbetsplatsen fungerar vad gäller exempelvis resursanvändning och målarbete. En av avdelningarna har haft hög omsättning på chefer under 2019, vilket troligtvis är en bidragande orsak till det låga resultatet. Avdelningen har ny avdelningschef sedan augusti 2019 och tre nya enheter sedan den 1 november. Förhoppningen med denna omorganisation och övriga förändringar som sker inom stadsmiljöavdelningen är att skapa förutsättningar för ett ännu starkare ledarskap där ledaren är närmare verksamheten och medarbetarna.					
Hållbart medarbetarengagemang (HME) - Ledarskap	Utfall 2020 index 60 Utfall 2019 index 76,9 Utfall 2018 index 80 Trend för totalresultat Negativ	Etappmål 2020 Öka	Kvinnor 2020 index 60 Kvinnor 2019 index 79,8 Kvinnor 2018 index 83	Män 2020 index 60 Män 2019 index 75,8 Män 2018 index 77	
Resultatet för 2019 avser hela miljö- och bygglovsförvaltningen vilket gör att resultatet inte är jämförbart mellan åren. HME - Ledarskap utvärderar den närmaste chefens förmåga att såväl ge förutsättningar för att öka medarbetarengagemang samt dennes förmåga att ta tillvara engagemang i verksamheten. Resultatet skiljer sig stor mellan avdelningarna.					

Nämndmål: Goda förutsättningar

Förvaltningen arbetar med arbetsmiljöfrågor genom framtagande av arbetsmiljörapporter på avdelnings- och förvaltningsnivå. Förvaltningen arbetar aktivt för att minska sjukfrånvaron genom att följa upp kort- och långtidssjukfrånvaro och genomföra åtgärder enligt kommunens modell för rehabiliteringsarbete. Medarbetare erbjuds den kompetensutveckling som krävs för en ständig verksamhetsutveckling. Alla chefer inom förvaltningen certifieras i arbetsmiljö och genomgår den kommungemensamma utbildningen i transformerande ledarskap.

Mått	Utfall & trend	Etappmål, ranking & genomsnitt	Kön		Omotiverade skillnader?
Sjukfrånvaro (total)	Utfall 07- 2020 10,1 % Utfall 07- 2019 7,7 % Utfall 07- 2018 6,9 % Trend för totalresultat Negativ	Etappmål 2020 Minska	Kvinnor 07- 2020 13,7 % Kvinnor 07- 2019 11,8 % Kvinnor 07- 2018 6,9 %	Män 07- 2020 8,5 % Män 07- 2019 6 % Män 07- 2018 5,7 %	
Sjukfrånvaron har ökat både jämfört med resultatet för hela 2019 (8,8%) och med resultatet för delår 2, 2019 (7,7 %). Det är skillnader mellan resultatet för kvinnor och män, där kvinnornas frånvaro är högre. Då antalet medarbetare är få så får varje enskild medarbetares närvaro/frånvaro stor betydelse i det procentuella utfallet och det går inte att dra några slutsatser kring skillnaderna i resultat mellan kvinnor och män.					
Korttidssjukfrånvaro (1-14 dagar)	Utfall 07- 2020 1,6 % Utfall 07- 2019 1,7 % Utfall 07- 2018 2 % Trend för totalresultat Oförändrad	Etappmål 2020 Behåll	Kvinnor 07- 2020 3,1 % Kvinnor 07- 2019 2,3 % Kvinnor 07- 2018 2,1 %	Män 07- 2020 0,9 % Män 07- 2019 1,5 % Män 07- 2018 1,6 %	
Korttidssjukfrånvaron har minskat marginellt både jämfört med hela 2019 (1,8%) och med delårs 2, 2019 (1,7%). Det är skillnad mellan kvinnors och mäns korta sjukfrånvaro. Då antalet medarbetare är få så får varje enskild medarbetares närvaro/frånvaro stor betydelse i det procentuella utfallet.					
Långtidssjukfrånvaro (över 180 dagar)	Utfall 07- 2020 6,7 % Utfall 07- 2019 3,9 % Utfall 07- 2018 3 % Trend för totalresultat Negativ	Etappmål 2020 Minska	Kvinnor 07- 2020 7,9 % Kvinnor 07- 2019 7 % Kvinnor 07- 2018 3,1 %	Män 07- 2020 6,2 % Män 07- 2019 2,7 % Män 07- 2018 2,8 %	
Den långa sjukfrånvaron har ökat både jämfört med resultatet för hela 2019 (5,7%) och jämfört med delår 2, 2019 (3,9 %). Jämfört med delår 2, 2019 har kvinnornas långa sjukfrånvaro ökat något (från 7 till 7,9) men även männens långa frånvaro har ökat från 2,7 % till 6,2 %. Då antalet medarbetare är få så får varje enskild medarbetares närvaro/frånvaro stor betydelse i det procentuella utfallet					

Mått	Utfall & trend	Etappmål, ranking & genomsnitt	Kön		Omotiverade skillnader?
Prestationsnivå (sammanvägda resultatet av medarbetarenkäten och mäter medarbetarnas förutsättningar för att prestera och må bra)	Utfall 2020 index 54,7 Utfall 2019 index 68,9 Utfall 2018 index 72	Etappmål 2020 index 72	Kvinnor 2020 index 50,5 Kvinnor 2019 index 71,4 Kvinnor 2018 index 75	Män 2020 index 57,1 Män 2019 index 67,3 Män 2018 index 68	
Resultatet för 2019 avser hela miljö- och bygglovsförvaltningen vilket gör att resultatet inte är jämförbart mellan åren. Prestationsnivån är det sammanvägda resultatet av medarbetarenkäten och mäter medarbetarnas förutsättningar för att prestera och må bra.					

Mått	Utfall & trend	Etappmål, ranking & genomsnitt	Kön		Omotiverade skillnader?
Hållbart medarbetarengagemang (HME - organisationens och chefers förmåga att skapa, tillvarata och upprätthålla ett stort medarbetarengagemang) - Totalt	Utfall 2020 index 61 Utfall 2019 index 75,4 Utfall 2018 index 77	Etappmål 2020 Öka	Kvinnor 2020 index 59 Kvinnor 2019 index 77,7 Kvinnor 2018 index 80 Män 2020 index 62 Män 2019 index 74 Män 2018 index 75		
Resultatet för 2019 avser hela miljö- och bygglovsförvaltningen vilket gör att resultatet inte är jämförbart mellan åren. HME - Totalt utvärderar organisationens och dess chefers förmåga att skapa, tillvarata och upprätthålla ett stort medarbetarengagemang.					

Sund ekonomi

Kommunsektorn står inför stora verksamhetsmässiga och ekonomiska utmaningar. Kostnaderna kopplade till den demografiska utvecklingen förväntas öka snabbare än intäkterna vilket kräver både nya synsätt på den kommunala välfärden och åtgärder från stat, kommuner och landsting. Detta i kombination med en hög utbyggnadstakt i Huddinge ställer krav på en tydlig och medveten styrning av verksamheterna och bolagen så att den långsiktiga ekonomin är hållbar. Förutsättningarna för de kommande åren visar på ett behov av att kontinuerligt arbeta för att hålla nere kostnadsökningarna. Det är fortsatt av stor vikt med budgethållning på kort sikt och att fortsätta att utveckla strategier för att ha en ekonomi i balans på lång sikt.

Nämndmål: Budgethållning

Under 2020 har ett genomgripande förändrings- och förbättringsarbete genomförts med avseende på den operativa organisationen och rutiner och processer inom stadsmiljöavdelningen. Särskilt prioriterat har varit att få ordning på styrning, ledning, ansvarstagande, kontroll, mandat, kompetens, processer samt ordning på ekonomi.

Stadsmiljöavdelningen har genomfört en ny upphandling av vinterväghållning med ett gott resultat. Det nya avtalet innebär fasta priser och ger bättre möjligheter för förvaltningen att fatta rätt beslut och att följa upp utförda tjänster. Förvaltningen ser stora möjligheter till lägre kostnader genom det nya avtalet.

Stadsmiljöavdelningen har initierat och drivit arbete med konkurrensutsättning av ytterligare tre verksamhetsdelar inom avdelningen, parkskötsel, parkeringsövervakning och fordonsflytt. Dessa upphandlingar ska slutföras under 2020. Upphandlingar ska bidra till att uppnå budget i balans.

Andelen investeringar kommer under 2020 att minska i nämndens naturreservat och drift och underhåll av befintliga anläggningar inom ramen för basuppdraget kommer att prioriteras. De delar av naturreservaten där marker ska hållas öppna enligt föreskrifter och skötselplaner ska en avvägning göras om vilken åtgärd som ger det mest resurseffektiva resultatet. En översyn över nämndens arrendeintäkter ska göras, med fokus på de mindre arrendena. I översynen ingår att göra en ortsanalys för att säkerställa att avgifterna ligger på skälig nivå.

Flera vatten- och naturvårdsprojekt pågår med stöd av de statliga bidragen för lokala naturvårdssatsningar (LONA) och Lokala vattenvårdsprojekt (LOVA). Några nya projekt utöver det beviljade projektet Ångar i staden, planeras inte för 2020 eftersom bidragen för LONA och LOVA kommer med krav på medfinansiering från sökanden och fokus under 2020 kommer vara att förbättra drift och underhåll av reservaten.

Under året avser nämnden att utreda inom vilka av nämndens egna ansvarsområden som det är lämpligt att söka medel från klimatklivet. Om lämpliga områden hittas kommer även medel att sökas. Intäkterna från arrendegårdarna ses över löpande när arrendeavtal löper ut. Inget av förvaltningens arrenden löper dock ut under 2020.

Mått	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Trend	Etappmål, ranking & genomsnitt
Budgethållning, resultat	-5,8 mnkr	-39,3 mnkr	-16,1 mnkr	 Positiv	Etappmål 2020 0 mnkr
För perioden januari till augusti har nämnden ett positivt utfall om 1,0 mnkr. Detta kommer dels av högre intäkter än budgeterat om 3,0 mnkr och består av markhyror och försäkringsersättningar. Kostnaderna är 2 mnkr högre än budgeterat och kommer av högre personal- och lokalkostnader vilka uppgår till 3,3 mnkr över budgeterad nivå. Tack vare en mild vinter ligger kostnaderna för entreprenadköp 1,8 mnkr under budget.					

Nämndmål: Långsiktig balans

Förvaltningen genomförde under föregående år en genomlysning av budgetutvecklingen för verksamheten under perioden 2010-2019. Genomlysningen visade att nämndens verksamhet inom stadsmiljöavdelningens ansvarsområde inte har fått ramökning motsvarande utökade kostnader. Bara för perioden 2015-2019 uppgår differensen mellan kostnadsökningar mot ramökningar till 25 mnkr och består av nya skötselområden (16,9 mnkr), ökade kapitaltjänstkostnader (18,6 mnkr) samt ökade kostnader för löner och priser (13,5 mnkr). Totalt uppgår dessa kostnadsökningar till 49 mnkr medan verksamheten under perioden fått en ramökning om 24 mnkr vilket ger en differens om 25 mnkr. Under våren genomförde konsultfirman PwC (PricewaterhouseCoopers) en genomlysning och kom fram till samma resultat.

Sund ekonomi - budgetåret

Resultaträkning

För perioden januari till augusti har nämnden ett positivt utfall om 1,0 mnkr. Detta kommer dels av högre intäkter än budgeterat om 3,0 mnkr och består av markhyror och försäkringsersättningar. Kostnaderna är 2 mnkr högre än budgeterat och kommer av högre personal- och lokalkostnader vilka uppgår till 3,3 mnkr över budgeterad nivå. Tack vare en mild vinter ligger kostnaderna för entreprenadköp 1,8 mnkr under budget.

Nämndens verksamhet är i grunden underhåll och felavhjälpande och detta medför att den till stora delar är svårplanerad och svår att budgetera rätt. Genom att vinterverksamheten fick ökad budget med 10 mnkr inför året fick andra verksamheter minskad budget med samma summa. Då vintern blev mild har vinterverksamheten ett överskott om 5,2 mnkr per sista augusti vilket då har nyttjats till andra akuta åtgärder inom vägunderhåll som har ett underskott om 8,5 mnkr för perioden.

Covid-19 har gett merkostnader om 1,3 mnkr per sista augusti vilket förklaras mer ingående nedan.

Prognosen för helåret är ett underskott om 5,0 mnkr. Nämnden har inför vintersäsongen vinteravtal som är mer fördelaktiga än tidigare år och detta ska leda till lägre kostnader för vinterunderhåll än de budgeterade 45 mnkr. Förvaltningen prognostiserar att intäkterna kommer bli 1,4 mnkr högre än budget medan kostnaderna kommer överskrida budget med 6,4 mnkr. Kostnadsökningen kommer komma av andra entreprenadköp än vad som ingår i vinter.

Nämnden har sedan tidigare år ett upparbetat underskott (IB eget kapital) om 14,8 mnkr som måste återställas inom de närmaste åren. Ett underskott på 5 mnkr för 2020 kommer att innebära att den utgående balansen (UB eget kapital) uppgår till 19,8 mnkr vid årets slut.

Från 1 januari 2019 började den nya lagen om kommunal bokföring och redovisning (2018:597; LKBR) att gälla och i och med detta har förvaltningen lyft frågan hur lagen ska tolkas gällande gränsdragningen mellan vad som ska ses som drift eller investering. En ny tolkning kan leda till att förvaltningens resultat påverkas i negativ riktning. Detta behov av tydliggörande kvarstår och fortsatt utredning kommer göras under hösten.

Förvaltningen har identifierat att det i vissa fall har genomförts åtgärder inom nämndens ansvarsområden som hade kunnat genomföras på ett mer ekonomiskt sätt. Detta genom att i högre grad underhålla objekt istället för att re-/investera i dessa. Det har alltså genomförts investeringar i kommunens anläggningar som istället hade kunnat genomföras genom ökat underhåll och därmed belastat driftbudgeten. Anledningen till att så skett går att finna i otydlighet i tolkning med vad som ska ses som investering samt att nämnden har en väl tilltagen investeringsbudget medan driftbudgeten är förhållandevis låg. Behov finns att se över nuvarande fördelning mellan investerings- och driftam för att tillse att den är optimal.

Under hösten ska ett större arbete kring kommunens anläggningsregister genomföras för att skapa en bättre kontroll av kommunens anläggningar och därmed skapa förutsättningar för en långsiktig underhållsplan.

Vid årsskiftet började förvaltningen med ett nytt synsätt hur entreprenadköp skulle konteras. Istället för att lägga kostnaderna på *varor och tjänster* hamnar dessa istället på kontot *köp av verksamhet*, dock låg redan nämndens budget på *varor och tjänster* vilket ligger bakom differensen mellan dessa konton.

Tabell Drift resultaträkning						
HELÅR			PERIOD JAN-AUG			
Driftredovisning, mnkr	Budget helår	Prognos helår	Avvikelse prognos-budget	Akkumulerad budget	Utfall	Avvikelse utfall- budget
Intäkt/kostnad						
Taxor och avgifter	10,7	5,5	-5,2	6,6	3,4	-3,2
Försäljning av verksamhet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bidrag	4,3	4,3	0,0	3,4	3,1	-0,3
Övriga intäkter	3,4	10,0	6,6	1,8	8,3	6,5
Intern resursfördelning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Verksamhetens intäkter	18,4	19,8	1,4	11,8	14,8	3,0
Personal	-34,1	-35,0	-0,9	-21,4	-23,4	-2,0
Lokaler	-6,9	-9,5	-2,6	-5,1	-6,3	-1,3
Bidrag kostnader	-0,1	-0,1	0,0	-0,1	-0,1	0,0
Köp av verksamhet	0,0	-74,4	-74,4	0,0	-44,2	-44,2
Konsulter och inhyrd personal	-1,9	-2,7	-0,9	-1,5	-1,8	-0,3
Varor och tjänster	-79,3	-7,0	72,3	-51,5	-5,5	46,0
Övriga kostnader	-0,7	0,0	0,7	-0,5	0,0	0,4
Kapitalkostnad	-26,3	-26,9	-0,6	-15,7	-16,3	-0,6
Intern resursfördelning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Verksamhetens kostnader	-149,3	-155,6	-6,4	-95,8	-97,6	-2,0
Årets resultat	-130,9	-135,8	-5,0	-84,0	-82,8	1,0
varav uttag Eget kapital						
Balansresultat	-130,9	-135,8	-5,0	-84,0	-82,8	1,0
IB eget kapital		-14,8				
UB eget kapital						

Covid-19 har för nämnden inneburit ökade kostnader i form av ökad renhållning av parker, badplatser och övrig utemiljö till en kostnad av 1,3 mnkr. Ersättning för sjuklönekostnader har minskat nämndens kostnader med 0,1 mnkr fram till sista augusti.

För helåret prognostiseras den totala merkostnaden för extraordinära åtgärder uppgå till 2,0 mnkr.

PERIOD JAN-AUG	
Corona, bokförda kostnader	Utfall
Mnkr	
Personal	0,1
Konsulter och inhyrd personal	0,0
Övriga kostnader	-1,4
Summa	-1,3
HELÅR	
Corona, ekonomiska konsekvenser	Prognos
Mnkr	
Intäkter (minskade - /ökade +)	0
Personalkostnader (minskade + /ökade -)	0,0
Övriga kostnader (minskade + /ökade -)	-2,0
Minskade nettokostnader (+) /ökade nettokostnader (-)	-2,0

Driftbudget per verksamhet/ansvar

För nämndens politiska verksamhet är utfallet i balans med budget och verksamheten prognostiseras även ha en budget i balans för helåret.

Stadsmiljöavdelningen har för perioden ett negativt utfall om -0,9 mnkr och förvaltningen gör en prognos om ett utfall på helåret som är -5,0 mnkr. Som nämns i kapitlet ovan så är dock prognosen osäker och är beroende av vintervärdet samt hur kommunen kommer välja att tolka den kommunala redovisningslagen.

För natur- och klimatavdelningen är resultatet för januari till augusti positivt med 1,9 mnkr och kommer främst av naturvårdsverksamheten. För helåret prognostiseras att verksamheten kommer ha en budget i balans.

Tabell Drift verksamhet/ansvar						
	HELÅR			PERIOD JAN-AUG		
Driftredovisning, mnkr	Budget helår	Prognos helår	Avvikelse	Ack budget	Utfall	Avvik
			progn-budget	budg		utfall-budget
Verksamhet						
Politisk verksamhet	-1,1	-1,1	0,0	-0,7	-0,6	0,1
Stadsmiljöavdelning	-110,6	-115,6	-5,0	-70,0	-70,9	-0,9
varav vinterväghållning	-45,0	-40,0	5,0	-30,1	-24,9	5,2
varav gatuunderhåll	-21,6	-33,6	-12,0	-13,2	-21,7	-8,5
varav park	-17,9	-17,9	0,0	-12,1	-11,4	0,7
varav trafik	-1,4	1,6	2,0	-0,9	1,2	2,1
varav kapitaltjänstkostnader	-21,0	-21,0	0,0	-12,1	-12,1	0,0
Natur- och klimatavdelning	-19,0	-19,0	0,0	-13,2	-11,3	1,9
varav miljöstrategisk ledning	-3,9	-4,2	-0,3	-2,6	-3,2	-0,6
varav energirådgivning	0,1	0,1	0,0	-0,4	0,1	0,5
varav naturvårdsverksamhet	-15,1	-14,8	0,3	-10,2	-8,3	1,9
Årets resultat	-130,7	-135,7	-5,0	-83,8	-82,8	1,0
varav uttag Eget kapital						
Balansresultat	-130,7	-135,7	-5,0	-83,8	-82,8	1,0
IB eget kapital						
UB eget kapital						

Investeringar

Hittills har mindre än hälften av årets investeringsbudget förbrukats, dock är flertalet arbeten beställda och prognosen är att nämnden kommer förbruka 87 % av helårsbudgeten.

Asfaltsbeläggning kommer dra över budget med 11,5 mnkr och nyttjar då posten övrigt som består av ej utnyttjade investeringsmedel som flyttats över från 2019. Kommunens dagvattenanläggningar är eftersatta och har ett stort underhållsbehov och även där har stora insatser gjorts under året. För konstruktionsbyggnader och park har det under året varit mindre investeringsbehov och kommer därför göra en positiv avvikelse mot budget. Totalt kommer stadsmiljöavdelningen utnyttja 99,8 % av sin investeringsbudget.

Natur- och klimatavdelningen har totalt 22,5 mnkr i investeringsbudget och prognosen är att 7,0 mnkr av dessa kommer utnyttjas, främst till upprustning av fastigheter.

Inför 2019 fick nämnden utökad investeringsbudget med 21 mnkr för vattenvårdsåtgärder där aluminiumfällningarna i Örlången och Trehörningen var en del uppfattades tidigare som en investering redovisningsmässigt men ses numera som en åtgärd som kräver driftmedel. Därför minskade nämnden från 2019 till 2020 investeringsramen med 12 mnkr och resterande fördes över för att nyttjas inom andra vattenvårdsåtgärder där stadsmiljöavdelningens dagvattenåtgärder kan ses som en del.

Investeringar, mnkr	Budget helår	Utfall per augusti	Prognos helår	Avvik progn-budget
Projekt				
Asfaltsbeläggning	-50,0	-16,3	-61,5	-11,5
Gatubelysning	-13,0	-8,4	-13,0	0,0
Dagvatten	-5,0	-9,4	-12,0	-7,0
Lekparker, bryggor, bad	-3,7	0,0	0,0	3,7
Konstruktionsbyggnader	-12,5	-5,9	-7,5	5,0
Övrigt stadsmiljöavdelning	-10,0	0,0	0	10,0
Summa stadsmiljöinvesteringar	-94,2	-40,0	-94,0	0,2
Vattenvård	-14,8	0,0	-1,0	13,8
LONA-projekt	0,0	-0,3	-0,3	-0,3
Naturvårdsinvesteringar	-3,0	-0,8	-1,7	1,3
Upprustning fastigheter	-4,7	-0,5	-4,0	0,7
Summa natur- och klimatinvesteringar	-22,5	-1,6	-7,0	15,5
Summa	-116,7	-41,6	-101,0	15,7

Plan för internkontroll

Intern kontroll är en process som används för att säkerställa att verksamheten fungerar och att målen nås. Fokus är att minska risken för oönskade händelser genom strukturerad riskhantering. Det handlar dels om att på ett systematiskt sätt identifiera och minska risker och dels om att skapa strukturer för att förebygga att oönskade händelser inträffar.

Nämnderna ska i den ordinarie planeringsprocessen identifiera oönskade händelser som kan hindra respektive verksamhet att nå sina mål, samt bedöma om det behövs någon åtgärd från nämndens sida i form av till exempel nya eller förändrade rutiner, information eller uppföljning. Därefter ska nämnden besluta om vilka åtgärder och kontroller som ska vidtas, dels utifrån ovan nämnda riskanalys, dels genom systematiskt arbete med processer och rutiner, dels utifrån rekommendationer från extern granskning.

Nämndernas ansvar för den interna kontrollen anges i kommunallagen (2017:725), KL 6:6. De skall "se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt". Uppföljningen av arbetet med intern kontroll sker i delårsrapporter och verksamhetsberättelse.

Sammanfattning av nämndens internkontrollarbete

Nämnden har identifierat fem prioriterade risker i internkontrollplanen. Några av dessa omhändertas inom nämndens utvecklingsåtaganden, alternativt inom dess basuppdrag.

Riskreducerande åtgärder har tagits fram för följande fem prioriterade risker, varav några är överförda från 2019:

- förvaltningen har svårt att rekrytera och behålla personal inom vissa yrkeskategorier
- "avtalscontrolling". Bristande systematik i uppföljning av upphandlade avtal leder till försenade upphandlingar alt. oönskad förlängning av befintliga avtalen.
- brister i ekonomisk rapportering och systematiska kontroller i ekonomifunktionen
- skötselplaner och kvalitetsnivåer för skötsel av parker och grönområden saknas med risk för att fel saker utförs och att budget överskrids.
- bristande rutiner och kontroller för driftsäkerhet inom IT-området

Samtliga riskreducerande åtgärder löper på enligt plan och beräknas bli klara i år eller troligen bli klara i år.

Klimat- och stadsmiljönämndens har inga kvarstående revisionsrekommendationer.

Resultatet för fem av sex av nämndens systematiska kontroller redovisas i den här rapporten. Tre av dessa kontroller uppvisar avvikelser. Dessa avvikelser gäller kontroller av: korrekt leverantörsfakturerings, direktupphandlingar och

kontroll av körjournaler och tankning. De två sistnämnda kontrollerna genomförs fyra gånger per år och redovisas vid varje uppföljningstillfälle. Avvikelserna i dessa kontroller beror i flera fall på brister när det gäller rutiner och processer samt några tekniska brister.

Kontrollen av bisysslor som görs årligen redovisas i slutet av året.

Riskreducerande åtgärder

I detta kapitel presenteras de största riskerna som kan hindra nämnden från att nå verksamhetens mål. Av alla identifierade risker på förvaltningen har nämnden valt de mest allvarliga riskerna att arbeta vidare med och dessa utvalda risker med tillhörande åtgärder redovisas i internkontrollplanen. För att en risk ska komma med i internkontrollplanen ska den kräva stora resurser att åtgärda, involvera flera delar av organisationen eller att den av andra skäl behöver behandlas av nämnden.

Nedan redovisas riskreducerande åtgärder för de mest prioriterade riskerna som ska genomföras och följas upp under året.

Attraktiv arbetsgivare/Basuppdrag/Personal

Risk	Bakgrund	Åtgärd
Förvaltningen har svårt att rekrytera och behålla personal inom vissa yrkeskategorier och riskerar därmed att inte kunna utföra basuppdraget.	Förvaltningen är i olika grad inom olika processer beroende av personal inom flera bristyrkesyrkesgrupper. Huddinges personalpolitik syftar till att säkerställa personalförsörjningen i syfte att uppnå vision och mål. Huddinge kommun ska som arbetsgivare attrahera och behålla engagerade, kompetenta och professionella medarbetare och chefer. Förvaltningens riskinventering visar att det är svårt att rekrytera och behålla vissa yrkeskategorier. Detta gäller särskilt personer med erfarenhet.	Risken omhändertas i basuppdraget inom målområdet Attraktiv arbetsgivare med särskilt fokus på vissa yrkeskategorier Status Blir klart i år Kommentar I dagsläget har förvaltningen kunnat rekrytera till de lediga tjänster som har utannonserats.

Sund ekonomi/Basuppdrag/Förvaltningsprocess

Risk	Bakgrund	Åtgärd
"Avtalscontrolling". Bristande systematik i uppföljning av upphandlade avtal leder till försenade upphandlingar alt. oönskad förlängning av befintliga avtalen.	Förvaltningen saknar checklista/handbok för en varaktig systematisk uppföljning av nämndens upphandlade avtal. Det saknas systematik gällande tidplan och relevant informationen om när avtalen löper ut och behöver upphandlas på nytt. Det saknas systematik som skulle förbättra förutsättningar att undvika försenade upphandlingar. Det behövs mer arbete för att se till att rutinerna för uppföljningen av förvaltningens avtal följs. Ett förbättrat och utökat samarbete med upphandlingssektionen på kommunstyrelsens förvaltning behöver också etableras.	Rutiner och processer kring avtalshantering och avtalsuppföljning behöver förstärkas. En genomgång av befintliga avtal görs årligen i samband med framtagande av förvaltningens upphandlingsplan. I samarbete med upphandlingssektionen arbetar förvaltningen med att förstärka rutiner och processer kring upphandlingar. Upphandlingssektionens arbete kommer utvecklas och förstärkas under 2020 med bland annat nätverk för certifierade beställare. Status Troligen klart i år Kommentar Nämnden har avvakttat med att anställa en avtalscontroller då kommunstyrelsen har tagit ett större ansvar i och med utbyggnad av upphandlingssektionens ansvar. Det centrala arbetet kring certifierad beställare kommer börja under hösten och ligger inte under nämndens ansvar att driva.

Risk	Bakgrund	Åtgärd
Brister i ekonomisk rapportering och systematiska kontroller i ekonomifunktionen	Förvaltningen har påbörjat ett arbete med att se över de ekonomiska rutinerna men behövs mer arbete under 2020 för att se till att rutinerna för ekonomisk uppföljning är kända och följs på förvaltningen. Det gäller tex rutiner kring intäktsuppföljning, fakturaprocesser, budgetuppföljning och attesträtter.	Ta fram rutiner, processer och internutbildning för att förbättra den ekonomiska rapporteringen. Arbetet är påbörjat under 2019 och kommer slutföras och kontrolleras under 2020. Status Blir klart i år Kommentar Förbättringar av rutiner och arbetssätt sker ständigt inom förvaltningen och det sker även ett nära samarbete med kommunens centrala ekonomifunktioner med målet att förbättra den ekonomiska rapporteringen.

Bra att leva och bo/Basuppdrag

Risk	Bakgrund	Åtgärd
Skötselplaner och kvalitetsnivåer för skötsel av parker och grönområden saknas med risk för att fel saker utförs och att budget överskrids.	Det saknas skötselplaner och kvalitetsnivåer för skötsel av parker och grönområden. Det finns därför risk för att fel saker utförs och att budget överskrids.	Ta fram skötselplaner och kvalitetsnivåer för parker och grönområden. Status Blir klart i år Kommentar Arbetet med skötselplanen har slutförts i samband med upprättandet av handlingar inför upphandlingen av parkskötsel. Skötselplanen motsvarar funktionskrav och kvalitetskrav i dokument tjänstebeskrivning. Planen har granskats under upphandlingsarbetets gång och bedöms vara i kvalitetsmässig nivå satt i förhållande till avdelningens budget. Under hösten påbörjar parkenheten arbetet med årsplan samt rambeskrivning för hållbar grönyteskötsel.

Systematiskt kvalitetsarbete/Basuppdrag

Risk	Bakgrund	Åtgärd
Bristande rutiner och kontroller för driftsäkerhet inom IT-området	Två risker från 2019 "Kommunen och förvaltningen saknar en aktuell kontinuitetsplan" och "Förvaltningen kan inte utföra sitt basuppdrag och ge service till kommuninvånarna vid driftstörningar och strömavbrott" har omformulerats till den här risken. Förvaltningen är starkt beroende av sina IT-system för att kunna genomföra sitt basuppdrag. Förvaltningen saknar rutiner och kontroller för driftsäkerhet inom IT-området. IT-sektionen på kommunstyrelsens förvaltning ansvarar för driftsäkerhet i IT-miljön inom kommunen och förvaltningen deltar i detta arbete. Förvaltningens ansvar avseende IT-säkerhet behöver tydliggöras och interna rutiner tas fram. Kontinuitetsplan: Förvaltningens riskinventering och COSO-bedömning visar att förvaltningen saknar kontinuitetsplan. Förvaltningen fortsätter att delta i ett förvaltningsövergripande projekt kring att ta fram kontinuitetsplaner för kommunens IT-miljö och IT-system.	Förvaltningen kommer utifrån arbetet med Huddinges systemförvaltningsmodell gå igenom förvaltningens mest kritiska system och göra en kontinuitetsplan, återställningsplan, säkerhetsanalys samt säkerställa att GDPR efterlevs. Status Troligen klart i år Kommentar Arbetet med att ta fram kontinuitetsplaner kommer att genomföras under hösten tillsammans med kommunstyrelsens förvaltning.

Åtgärder utifrån rekommendation från revision eller annan extern granskning

Under våren 2020 genomförde konsultföretaget PwC en genomlysning av stadsmiljöavdelningens ekonomi efter att förvaltningen identifierat att det finns underskott och strukturella fel kopplat till budgeten. Deras bedömning är att stadsmiljöavdelningen är underfinansierad i förhållande till nuvarande verksamhet. Motiveringen till detta är att verksamheten sedan 2010 gått med årliga underskott och där det genomsnittliga budgetunderskottet under dessa 10 år har uppgått till 17,8 procent. Rekommendationerna som framkom av detta arbete är att:

- vid kommande organisationsförändringar ska det genomföras fördjupade ekonomiska analyser av den driftbudget som berörs när en verksamhet flyttar från en nämnd till en annan.
- vinterväghållningen behöver särskilt analyseras genom att bryta ut enskilda kostnadsposter. Detta i syfte att förklara avvikelser samt bedöma effektiviseringspotential.
- den centrala resursfördelningen bör utgå från att prissätta ambitionsnivå och utökade skötselobjekt så att tilldelning kan ske i budgetprocessen.

Förvaltningen håller med om rapportens slutsatser och genomför ett arbete för att bättre kunna följa upp kostnaderna för vinterväghållningen för att i framtiden kunna jämföra bättre över tid och med andra kommuner. Resterande rekommendationer ligger utanför förvaltningens kontroll men förvaltningen är beredd att vara behjälplig i kommunens förbättringsarbete kring resursfördelningsmodell såsom att bedöma underhållskostnader för nya skötselobjekt såsom vägar och parker.

Systematiska kontroller

En väl fungerande intern kontroll förutsätter kontinuerlig övervakning och utvärdering. Det räcker inte med att ha utformat eller informerat om rutiner; verksamheten måste också fortlöpande säkerställa att processer och rutiner tillämpas och ger avsedd effekt. Med systematisk kontroll avses särskild fördjupad granskning enligt en i förväg upprättad rutin av processer, rutiner eller verksamheter. Syftet med kontrollerna är att säkerställa att verksamheten är ändamålsenlig, att lagar och regler följs och att beslutade processer och rutiner tillämpas korrekt.

Systematiska kontroller kan genomföras inom områden där risker har upptäckts men även handla om att mer förutsättningslöst granska en process eller ett verksamhetsområde för att kontrollera ändamålsenligheten. Det kan till exempel handla om att granska aktuella projekt och kontrollera om riskanalys har gjorts eller kontrollera att lönetillägg beslutas och utbetalas på korrekta grunder. Om det handlar om en process med många ärenden kan till exempelvis stickprovsgranskning av ett bestämt antal ärenden vara lämplig. Då kan kontroll göras att ärendet har beretts korrekt samt att bedömning och beslut är riktigt.

Inom miljö- och bygglovsförvaltningen genomförs årligen en mängd regelbundna kontroller/stickprov kopplade till olika verksamhetsprocesser. Vissa genomförs automatiskt. Utöver dessa löpande kontroller planeras följande systematiska kontroller för att kontrollera relevanta processer.

Intern kontroll/systematiska kontroller

Systematiska kontroller	Beskrivning av kontroll	Status och kommentar
Otillåtna bisysslor Kommunen har en rutin för hantering av bisysslor. Kontrollen genomförs årligen och ska säkerställa att rutinen följs.	Kontrollen syftar till att säkerställa att medarbetare inte har otillåtna bisysslor. Samtliga medarbetare ska registrera bisysslor i kommunens Heroma självservice. Kontrollen genomförs årligen.	Blir klart i år Kontrollen genomförs årligen under oktober månad, och rapporteras till nämnden i november 2020.
Korrekt leverantörsfakturering Kontrollen syftar till att säkerställa att lagar, regler och rutiner kring leverantörsfakturer följs på förvaltningen. Kontrollen genomförs två gånger per år.	Kontrollen ska säkerställa att bokförda kostnader är korrekta och tillhör verksamheten.	Klart Totalt 15 fakturor för hela förvaltningen som avser resor, representation och konsulter har valts ut. Fyra av dessa fakturor tillhör klimat- och stadsmiljönämnden och ingen avvikelse har hittats. Totalt 10 övriga fakturor, som inte avser resor, representation eller konsulter, har valts ut för hela förvaltningen. Fem av dessa fakturor tillhör klimat- och stadsmiljönämnden. Av dessa fakturor avviker fyra. Avvikelseberor på att plusgiro ej gick att hitta på två av fakturorna. Det fanns oklarheter kring en attest på en faktura som försenade handläggningen på en av fakturorna, där ansvarig förvaltare sade sig inte känna till vad det var som var beställt. En av fakturorna borde periodiserats, och på en annan står det "enligt offert" men denna offert finns ej bifogad och fakturan är inte specificerad.
Korrekt kundfakturering Kontrollen syftar till att säkerställa att lagar, regler och rutiner kring kundfakturer följs på förvaltningen och genomförs två gånger per år.	Kontrollen syftar till att säkerställa att rätt kund faktureras, att rutiner för kreditering efterföljs samt att bokförda intäkter är korrekta.	Klart 20 kundfakturer har blivit utvalda för perioden dec 2019-juni 2020. Ingen avvikelse har hittats.

Systematiska kontroller	Beskrivning av kontroll	Status och kommentar
Kontroll av körjournaler och tankningar Syftet är att kontrollera om fordonen används enligt kommunens fordonspolicy och skatteverkets krav. Kontrollen genomförs varje kvartal av 5 slumpvis utvalda tjänstebilar.	Kontrollen säkerställer att körjournaler förs och att inga otillåtna tankningar görs. Analys av elektronisk körjournal, när dessa implementerats, och fram till dess av pappersjournaler samt tankning av förvaltningens slumpvis utvalda tjänstefordon. Kontroll görs också att det förs en korrekt körjournal för varje utvalt fordon.	Klart Tio av förvaltningens bilar har kontrollerats för perioden mars-juni. Fem av dessa tillhör klimat- och stadsmiljönämnden och av dessa avviker fyra. På en av bilarna saknas körjournaler helt, då den elektroniska körjournalen tappat täckning. Detta är nu åtgärdat. Avvikelse som hittats på resterande bilar är att mätarställningen i TelliQ (leverantör för digitala körjournaler) inte stämmer överens med den som står i drivmedelslistan. Detta beror på att man ursprungligen inte fyllt i någon mätarställning alls då man installerade enheten i bilen. Det bör göras en genomgång av detta på samtliga bilar. Det saknas även uppgifter om vem som kört bilen på ett flertal journaler/resor. Vid införandet av de digitala körjournalerna fallerade integreringen av droppar/kort pga av felaktig teknik. Detta har resulterat i att samtliga droppar behöver registreras manuellt, något som kan komma att ta tid men är genomförbart och är ett pågående arbete. Skatteverket rekommenderar körjournaler där det framgår vem som kört.
Korrekt genomförda direktupphandlingar. Kontrollen syftar till att säkerställa att medarbetare ska direktupphandla på rätt sätt och därmed följa lagstiftning och interna rutiner.	Fyra gånger per år (kvartalsvis) genomförs kontroller av stadsmiljöavdelningen och natur- och klimatavdelningens fakturor över 10 000 kr.	Klart Av 508 inköp/kostnader över 10 000 kr under perioden mars till juni 2020 avviker 48 inköp. Avvikelse beror på att man inte har direktupphandlat enligt Huddinge Kommuns riktlinjer och att det inte finns någon dokumentation eller något avtal att bedöma. Det förekommer fall av akutbeställningar som lett till att tiden inte funnits för att direktupphandla på korrekt sätt. Man har missat att anmäla direktupphandling över 50 000 kr till kommunstyrelsens förvaltning i förväg, något som ska göras sedan i februari då en ny upphandlings- och inköbspolicy antogs av kommunfullmäktige. Fler avtal skulle behöva registreras i Proceedo för enklare spårning och uppföljning då dokumentationen i W3D3 ofta är svårhittad.
Korrekt myndighetsutövning vid omhändertagande av fordon Systematiska kontroller ska genomföras inom nämndens samtliga områden där myndighetsutövning sker. Kontrollen genomförs två gånger under året (per den 31 augusti samt per den 30 november) och ska säkerställa korrekt myndighetsutövning vid omhändertagande av fordon.	Kontrollen syftar till att säkerställa att avdelningens checklistor för myndighetsutövning vid omhändertagande av fordon följs.	Klart Av 15 kontrollerade ärenden under perioden dec 2019 - juni 2020 redovisas ingen avvikelse.

Verksamhetsstatistik

Källförteckning

Bra att leva och bo

Nämndmål	Mått	Källa
Ökat bostadsbyggande	Antal färdigställda bostäder, mätt i slutbesked	Egen statistik
	Antal färdigställda bostäder i småhus, mätt i slutbesked	Egen statistik
	Antal färdigställda bostäder i flerbostadshus, mätt i slutbesked	SCB
Förbättrad infrastruktur	Invånarnas nöjdhet med hur snöröjning och halkbekämpning sköts i kommunen	SKL:s undersökning Kritik på teknik
	Invånarnas nöjdhet med standarden på gång- och cykelvägar i kommunen	SKL:s undersökning Kritik på teknik
Fler är nöjda med natur-, kultur- och fritidsutbudet	Nöjdhet med skötsel och anläggningar i naturområden	Naturvårdsenkäten
	Besöksstatistik enligt mätstation vid huvudentré i Paradisets naturreservat (passager/1000 invånare)	Egen statistik
	Årets friluftskommun (rank i länet)	Naturvårdsverket
Ökad trivsel och trygghet i Huddinges områden	Invånarnas nöjdhet angående parkskötsel i kommunen	SKL:s undersökning Kritik på teknik
	Andel anmält klotter via felanmälan som tvättas bort från förvaltningens byggnader, egendom och naturmark inom 48 timmar på vardagar*	Egen statistik
	Andel anmält rasistiskt och kränkande klotter via felanmälan som tvättas bort från förvaltningens byggnader, egendom och naturmark inom 24 timmar på vardagar*	Egen statistik

Ekosystem i balans

Nämndmål	Mått	Källa
Minska klimatpåverkan och luftföroreningar	Utsläpp av växthusgaser per invånare (Totalt ton CO ₂ /inv)	SMED (Svenska Miljö Emissions Data), Kolada nr N00401
	Andel fordon med förnyelsebara drivmedel i fordonsflottan	Huddinge kommun (Miljöbarometern)
	Miljö- och bygglovsförvaltningens utsläpp av CO ₂ från tjänsteresor (ton/årsarbetare)	Statistik från resebyrå, drivmedelsleverantör och kommunens ekonomisystem
	Koldioxidutsläpp från tjänsteresor (Kg/årsarbetare)	Leverantörsstatistik
	Kommunens utsläpp av CO ₂ från arbetsresor (till och från jobbet) (ton/årsarbetare)	CERO-rapport.
	Företag och föreningar som skickar in önskemål om ett rådgivningsbesök till klimat- och energirådgivning ska få detta inom två veckor	Egen statistik
	Invånare som efterfrågar rådgivning hos klimat- och energirådgivning ska få det inom två veckor	Egen statistik
	Utsläpp av växthusgaser per invånare (CO ₂ /invånare)	RUS
	Energianvändning, inkl. verksamhetsel, i kommunala lokaler	Huddinge samhällsfastigheter AB

	Energianvändning, inkl. verksamhetsel, i nämndens lokaler	Huddinge samhällsfastigheter AB
God vattenstatus i sjöar och vattendrag	Fosforhalter i Långsjön (Segeltorp), (µg/l)	Huddinge kommun/Stockholm vatten
	Fosforhalter i Trehörningen (Sjödalen), (µg/l)	Huddinge kommun/Stockholm vatten
	Fosforhalter i Orlången (Vidja), (µg/l)	Huddinge kommun/Stockholm vatten
	Fosforhalter i Magelungen, (µg/l)	Huddinge kommun/Stockholm vatten
	Fosforhalter i Drevviken, (µg/l)	Huddinge kommun/Stockholm vatten
	Siktdjup i Långsjön (Segeltorp) (meter), 3-årsmedelvärden	Miljöbarometern
	Siktdjup i Trehörningen (meter), 3-årsmedelvärden	Miljöbarometern
	Siktdjup i Orlången (Vidja) (meter), 3-årsmedelvärden	Miljöbarometern
	Siktdjup i Magelungen (meter), 3-årsmedelvärden	Miljöbarometern
	Siktdjup i Drevviken (meter), 3-årsmedelvärden	Miljöbarometern
Bibehållen biologisk mångfald och förbättrade möjligheter för friluftsliv	Areal hävdad ängsmark	Huddinge kommun - Miljöbarometern
	Placering i mätningen Årets naturvårdskommun	Sveriges naturskyddsförening
	Areal hävdad våtmarksbete (hektar)	Egen statistik
	Andel skogsmark som skyddas som naturreservat (% av den totala skogsmarken)	Egen statistik
	Bekämpning av invasiva arter har skett enligt beslutad handlingsplan för bekämpning av invasiva arter	Egen statistik
Giftfri miljö	Mängd hushållsavfall (kg/inv)	SRV Återvinning AB, Kolada nr U07801
	Andel ekologiska livsmedel i kommunala verksamheter	Miljöbarometern. Ekomatcentrum, Kolada nr U07514
	Invånarnas nöjdhet med eller missnöjdhet med hur avfallshanteringen fungerar i kommunen	SKL:s undersökning Kritik på teknik
	Insamlat förpackningsmaterial per capita (kg)	FTI

Attraktiv arbetsgivare

Nämndmål	Mått	Källa
Aktivt medarbetarskap	Medarbetarprofil (medarbetarskap, delaktighet, socialt klimat och lärande i arbetet)	Medarbetarundersökningen
	Hållbart medarbetarengagemang (HME) - Motivation	Medarbetarundersökningen, Kolada nr U00210
Aktivt ledarskap	Ledarskapsprofil (ledarskap, återkoppling, effektivitet och målkvalitet)	Medarbetarundersökningen
	Hållbart medarbetarengagemang (HME) - Ledarskap	Medarbetarundersökningen, Kolada nr U00202
Goda förutsättningar	Prestationsnivå (sammanvägda resultatet av medarbetarenkäten och mäter medarbetarnas förutsättningar för att prestera och må bra)	Medarbetarundersökningen
	Hållbart medarbetarengagemang (HME - organisationens och chefers förmåga att skapa, tillvarata och upprätthålla ett stort medarbetarengagemang) - Totalt	Medarbetarundersökningen, Kolada nr U00200
	Sjukfrånvaro (total)	Huddinge kommun (LIS)
	Korttidssjukfrånvaro (1-14 dagar)	Huddinge kommun (LIS)
	Långtidssjukfrånvaro (över 180 dagar)	Huddinge kommun (LIS)

	Antal anställda	Huddinge kommun (LIS)
	Antal anställda chefer	Huddinge kommun (LIS)
	Personalomsättning (exklusive intern rörlighet) ackumuleras	Huddinge kommun (LIS)

Sund ekonomi

Nämndmål	Mått	Källa
Budgethållning	Budgethållning, resultat	Huddinge kommun (LIS)